

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
พระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2566

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
พระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
พระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)

Yung Chomthong

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร.วุฒิพงษ์ ฉั่วตระกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.ยุทธการ ไวยอาภา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.กীরติ ตระการศิริวานิช)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.กวินรัตน์ อัฐวงศ์ชยากร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอบาสพัฒนากิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว)
ชื่อผู้เขียน	Mr. Yung Chomthong
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.วุฒิพงษ์ ฉั่วตระกูล

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว และ 3) เพื่อกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว เป็น การวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) เชิงปริมาณ (quantitative research) และเชิงคุณภาพ (qualitative research) กำหนดกลุ่มประชากรทั้งสิ้น จำนวน 155 คน ประกอบด้วย 1) ประชาชนบ้านโพนธาตุ 2) ผู้นำชุมชน และ 3) เจ้าหน้าที่สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaires) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยด้านแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย 2 ปัจจัย 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) พบว่า ภาพรวมประชาชนมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ครอบคลุมประเด็นย่อย ด้านผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน มีเพียงประเด็นด้านการได้รับการยอมรับที่ประชาชนมีแรงจูงใจในระดับปานกลาง และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ภาพรวมประชาชนมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ครอบคลุมประเด็นย่อยด้านผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อนโยบายของภาครัฐ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ และด้านค่าจ้างเงินเดือน สวัสดิการ ทั้งหมดประชาชนมีแรงจูงใจในอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ครอบคลุมประเด็นย่อยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีเพียงประเด็นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานกำหนดปัจจัยที่ศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 2 ด้าน ปรากฏว่า 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ค่า sig = 0.000 และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ค่า sig = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ในส่วนของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวควรใช้วิธีการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนและการตัดสินใจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไปยังประชาชนอย่างทั่วถึงที่นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้นำกลุ่มของชุมชน และเปิดโอกาสให้กับชุมชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้านเพื่อให้ประชาชนในชุมชนทราบข้อดี และข้อเสียของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

คำสำคัญ : ระดับการมีส่วนร่วม, การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, พระธาตุโพน

Title	COMMUNITY PARTICIPATION FOR THE MANAGEING OF PHRA THAT PHON CULTURAL TOURISM DESTINATION, XAYPHOUTHONG DISTRICT, SAVANNAKHET PROVINCE, LAO PDR
Author	Mr. Yung Chomthong
Degree	Master of Arts in Tourism Development
Advisory Committee Chairperson	Dr. Wutthipong Chuatrakul

ABSTRACT

The objectives of this research are to 1) study the motivation of the local people in the management of cultural destination in Phra That Phon, Xayphouthong district, Savannakhet, Lao PDR, 2) study the level of public participation in the management of cultural destination in Phra That Phon, and 3) determine the types of public participation in the management of cultural destination in Phra That Phon. The research is a mix of both quantitative and qualitative research methodologies. The total population of 155 people consists of 1) local people from Ban Phon That, 2) community leaders, and 3) the staffs of the information cultures, and tourism office. The research instrument is questionnaires and analyzed data with descriptive statistics to find means, standard deviations, and pearson correlation coefficient statistics to test hypotheses.

The results of the research on people's motivation in cultural destination management consist of two factors 1) motivation factors, it is found that the overall level of motivation among the people is high, covering sub-issues. Most informants are motivated by operational success, responsibilities, the nature of work performed, and career advancement. There is only a significant recognition that people are moderately motivated, and 2) hygiene factors, overall, the public has a high level of motivation, covering the sub-issues of informants, most of whom are motivated by government policies. In terms of relations between people in the community and tourist destination managers, working environment, government management, wages,

salaries, and welfare, all people are motivated to a high extent.

Research results on the level of public participation in tourism management is found that overall public participation is moderate, covering sub-issues related to participation in receiving benefits, participation in planning, decision-making, and participation in evaluations. There are only issues of participation in operations in which the public participates to a high extent.

The hypothetical test results determined the factors studied in a total of 2 aspects appear that 1) motivation factors and the level of public participation in tourism destination management, sig = 0.000, and 2) hygiene factors and the level of public participation in tourism destination management, sig = 0.000, which is less than the statistical significance level of 0.01.

In terms of the types of public participation in tourism destination management, decentralized participation in tourism management planning and decision-making should be applied to the people as far as local administrative organizations are concerned. It also provides opportunities for communities to participate in the tourism management process in all aspects so that people in the community know the advantages and disadvantages of tourism destination management.

Keywords : Level of participation, Cultural Tourism destination management, Phra That Phon

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วุฒิพงษ์ ฉั่วตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา อีกทั้งยังให้วิชาความรู้ ตลอดจนทุ่มเทเวลาในการดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจลูกศิษย์อย่างสม่ำเสมอ จงงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ยุทธการ ไวยอาภา และ อาจารย์ ดร.กীরติ ตระการศิริวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีตลอดมา และได้ตรวจงานแก้ไขจุดบกพร่องของงานเพื่อให้ข้าพเจ้าได้นำไปแก้ไขปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยา สัมจันทร์ ประธานกรรมการสอบ ที่ได้ให้ความกรุณาสละเวลาในการตรวจงาน พร้อมทั้งเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ตลอดจนให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในครั้งนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ รวมถึงเพื่อนนักศึกษาร่วมรุ่นทุกท่านที่ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่แผนกแกลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงสะหวันนะเขต เจ้าหน้าที่สำนักงาน แกลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง ตลอดจนถึงผู้นำชุมชน และประชาชน บ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ให้สถานที่ศึกษา และขอขอบพระคุณกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (Thailand International Cooperation Agency, TICA) กระทรวงการต่างประเทศ ที่ให้โอกาส และสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่ข้าพเจ้า ซึ่งทำให้การศึกษาของข้าพเจ้าสำเร็จตามเป้าหมาย

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และคอยเป็นกำลังใจเสมอมา

Yung Chomthong

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดแรงจูงใจ.....	9
แนวคิดการมีส่วนร่วม	16
แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	28
แนวคิดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
ภาคสรุปกรอบแนวคิด	43
สมมุติฐานการวิจัย	44
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	45
สถานที่ดำเนินการวิจัย.....	45

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
ตัวแปรและการวัดตัวแปร	46
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	54
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตอนที่ 2 แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพู ทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว	58
ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุ โพน เมืองไชพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว	80
สมมุติฐานในการวิจัย	90
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย	95
อภิปรายผลการวิจัย	102
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	115
ประวัติผู้วิจัย	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การวัดแรงจูงใจ.....	15
2 การวัดกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	27
3 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ.55	
4 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอายุ 55	
5 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตาม สถานภาพ.....	56
6 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับ การศึกษา.....	56
7 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอาชีพ ...	57
8 แสดงผลข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว.....	59
9 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน.....	60
10 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการได้รับการยอมรับ	62
11 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ.....	64
12 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านความรับผิดชอบ.....	66
13 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน...68	

14	แสดงผลข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว.....	69
15	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านนโยบายภาครัฐ.....	71
16	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ.....	73
17	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว.....	75
18	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	77
19	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ.....	79
20	แสดงผลข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว.....	80
21	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ.....	82
22	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	84
23	แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนบ้านโพนธาตุในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	

เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์86

24 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วม
 ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง
 แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล88

25 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ของปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับ
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน
 เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว.....91

26 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ของปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับการมี
 ส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมใน
 การรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....92

27 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ของปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมี
 ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง
 แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว93

28 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ด้านปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับการมี
 ส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมใน
 การรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล94

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการท่องเที่ยว.....	22
2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	25
3 รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	35
4 กรอบแนวคิดการวิจัย (conceptual framework).....	44
5 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว	112
6 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	139
7 เจ้าหน้าที่สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไชพุดอง	140
8 สันทนาการกับเจ้าหน้าที่สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไชพุดอง ...	140
9 สอบถามข้อมูลจากผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ.....	141
10 สอบถามข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้าน	141
11 สอบถามข้อมูลจากประชาชนผู้มีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว.....	142
12 สอบถามข้อมูลจากประชาชนผู้ค้าขายภายในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว.....	142

บทที่ 1

บทนำ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) มีทำเลที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ตั้งอยู่ใจกลางคาบสมุทรอินโดจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ มีส่วนสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก นำไปสู่การจ้างงานทั้งในภาคการท่องเที่ยวโดยตรง และในภาคส่วนอื่น ๆ World Economic Forum (2562) ระบุว่า สปป. ลาว มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว จำนวน 3,256,800 คน สร้างรายรับเข้าประเทศ 760.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รายรับเฉลี่ยต่อนักท่องเที่ยวหนึ่งคนเท่ากับ 233.6 ดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าของผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ภาคอุตสาหกรรม การเดินทางและการท่องเที่ยวอยู่ที่ 3.9% ของ GDP ทั้งหมด สร้างการจ้างงานในอุตสาหกรรม การเดินทางและการท่องเที่ยว 110,000 ตำแหน่ง คิดเป็น 3.3% ของการจ้างงานทั้งหมดในประเทศ การขยายตัวด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว สปป. ลาว ใน ปี พ.ศ. 2562 มีอัตราการเจริญเติบโตอยู่ที่ 10% ปี พ.ศ. 2563 อยู่ที่ 3.9% และ ปี 2564 อยู่ที่ 2.9% ของเศรษฐกิจทั้งหมด

กระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว สปป. ลาว (2564) กล่าวถึงนโยบายการท่องเที่ยวประเทศไทย สปป. ลาว ในการประชุมครั้งที่ 10 พรรคประชาชนปฏิวัติลาว ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาคส่วนที่มีโอกาสได้เปรียบในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพ ความทันสมัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นเสาหลักของเศรษฐกิจของประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขัน เช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบริการ อื่น ๆ เสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ให้ยั่งยืน ส่งเสริมให้ผู้คนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น สร้างผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น พัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมท้องถิ่นที่ไม่ซ้ำใคร ปรับปรุงคุณภาพร้านอาหาร โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ เพื่อผลักดันการท่องเที่ยวให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ให้เติบโต ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลลาว กระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ. 2564-2568 กำหนดเป้าหมายไว้ 6 ประการ คือ 1) พัฒนาบุคลากรในภาคการท่องเที่ยวให้มีความรู้ ความสามารถ 2) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ 3) สร้าง ปรับปรุง และเผยแพร่กฎหมายภาคการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงในแต่ละยุคสมัย 4) พัฒนาและปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน 5) ส่งเสริมและโฆษณาการ

ท่องเที่ยวลาวให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ 6) ประสานงานและร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศในการพัฒนา ส่งเสริม และจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

การระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อการท่องเที่ยว สปป. ลาว ปี พ.ศ. 2563 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศลาวลดลงเหลือเพียง จำนวน 886,447 คน และไม่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาลาวในปี พ.ศ. 2564 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศลาวค่อย ๆ ดีขึ้น เนื่องจากรัฐบาลได้ผ่อนคลายมาตรการควบคุมการเดินทาง อนุญาตให้เปิดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร และสถานที่ท่องเที่ยว ภายใต้มาตรการผ่อนคลายรับมือกับโควิด-19 วิถีชีวิตปกติแบบใหม่ (new normal) ส่งผลให้ปี พ.ศ. 2564 สปป. ลาว มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวลาวยุโรปเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ 828,592 คน เป็นการเดินทางท่องเที่ยว ณ แขวงสะหวันนะเขต จำนวน 55,269 คน ภายใต้โครงการ “ลาวเที่ยวลาว” และคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวลาวยุโรปจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. 2565 และจะมีส่วนช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศให้ดีขึ้น (กรมพัฒนาการท่องเที่ยว ประเทศลาว, 2564: 6-8)

แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงสะหวันนะเขต (2557: 11) ระบุว่า แขวงสะหวันนะเขตตั้งอยู่ที่ภาคกลางของลาว เป็นแขวงที่มีขนาดใหญ่ที่สุดด้วยพื้นที่ทั้งหมด 21,774 ตารางกิโลเมตร ได้รับการประกาศเป็นแขวงอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2436 พรมแดนทิศเหนือติดกับแขวงคำม่วน ทิศใต้ติดกับแขวงสาละวัน ทิศตะวันออกติดกับแขวงกวางจีช กวางบิง และเที่ยงเหว ประเทศเวียดนาม ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดมุกดาหาร ประเทศไทย แขวงสะหวันนะเขตมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 117 แห่ง ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 74 แห่ง แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม 32 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ 11 แห่ง เมืองไซพูทอง เป็นเมืองหนึ่งของแขวงสะหวันนะเขต ตั้งอยู่ห่างจากใจกลางแขวงสะหวันนะเขตออกไปทางทิศใต้ประมาณ 60 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 512 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนทิศเหนือติดกับนครไกสอนพมวิหาน ทิศใต้ติดกับเมืองสองคอน ทิศตะวันออกติดกับเมืองจำพอน และทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น พระธาตุโพน ถ้ำพระ และปราสาทเรือนหิน พระธาตุโพนเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตั้งอยู่ บ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต มีพรมแดนทิศเหนือติดกับบ้านภูมเจติ ทิศใต้ติดกับบ้านนาคำ บ้านแดง ทิศตะวันออกติดกับบ้านดอนตูม ทิศตะวันตกติดกับบ้านนาหมากเกอ บ้านโพนธาตุมีระยะทางห่างจากตัวเมืองประมาณ 8 กิโลเมตร มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน ร้านอาหารเล็ก ๆ ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา และสัญญาณอินเทอร์เน็ต

ปัญหาการวิจัย

แขวงสะหวันนะเขต เป็นศูนย์กลางเชื่อมต่อเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (east-west economic corridor) มีสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 เชื่อมแขวงสะหวันนะเขต ประเทศลาว กับ จังหวัดมุกดาหาร ประเทศไทย ส่งผลกระทบสำคัญต่อการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยว ปัจจุบัน แขวงสะหวันนะเขต มีการพัฒนา และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และ ประวัติศาสตร์ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ ถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว สถานีขนส่ง ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ระบบโทรคมนาคม ไฟฟ้า ประปา โรงแรม เกสต์เฮาส์ ร้านอาหาร และบริษัททัวร์ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว แขวงสะหวันนะเขต จึงได้ กำหนดแผนงานสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ 1) แผนงานปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของแขวง 2) แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก 3) แผนงานพัฒนาถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว 4) แผนงานพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว 5) แผนงานจัดทำคู่มือการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบประชาชนมีส่วนร่วม 6) แผนงานการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยประชาชนมีส่วนร่วม และแผนงานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงสะหวันนะเขต, 2562)

บ้านโพนธาตุ เป็นชุมชนหนึ่งของเมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในท้องถิ่น เช่น การแต่งกาย ภาษาพูด วิถีชีวิต และความเชื่อ ผู้คนมีนิสัยสุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน บ้านโพนธาตุ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมพระธาตุโพน เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจสำคัญทางการท่องเที่ยว ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ถนนลาดยาง สถานที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ชุมชน ไฟฟ้า น้ำประปา และสัญญาณอินเทอร์เน็ต (สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรมและท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง, 2565)

กระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว สปป. ลาว (2564) กล่าวถึงการจัดการการท่องเที่ยวไว้ว่า ภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริม ปกป้องสิทธิ และผลประโยชน์ของบุคคล นิติบุคคล องค์กรในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวใน สปป.ลาว ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สงบ ปลอดภัย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ยุติธรรม ถูกต้อง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชนในภาคการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างมี ประสิทธิภาพ แขวงสะหวันนะเขต จึงได้อนุมัติให้ภาคเอกชนสามารถสัมปทานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อ พัฒนาเศรษฐกิจและปกป้องทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยภาคธุรกิจเอกชนต้องจ่ายภาษีให้กับรัฐ และ

จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การจัดงานท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ การจัดการรวมนท่องเที่ยวไปยังจังหวัดต่าง ๆ การจัดประชุมวิชาการระดับภูมิภาคเพื่อแลกเปลี่ยนบทเรียนด้านการลงทุน การตลาดการท่องเที่ยว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าทางพรรครัฐบาลของ สปป. ลาว กระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว สปป. ลาว และ แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงสะหวันนะเขต ได้จัดทำแผนการพัฒนา และแผนการจัดการการท่องเที่ยว ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันพบว่า ชุมชนในท้องถิ่นขาดแรงจูงใจ ขาดโอกาส การมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่ได้รับการส่งเสริมในทางปฏิบัติ ประชาชนท้องถิ่นยังไม่มี ความเข้าใจต่อประเด็นการมีส่วนร่วม และประโยชน์จากการท่องเที่ยว และขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (สาตี สุวันนะวงสา และคณะ, 2565: 248-262) ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ กล่าวคือ ไม่ได้ รับโอกาสเข้าร่วมประชุม การใช้สิทธิ์ในที่ประชุมมีน้อย ไม่ได้รับโอกาสด้านการตัดสินใจเพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไม่มีการกระจายงานให้กับคนในชุมชนอย่างทั่วถึง ขาดการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ขาดการกระจายข้อมูลความรู้ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว ขาดการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล

สถานการณ์การจัดการแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่บ้านโพธิ์ธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เนื่องจากคนในชุมชนส่วนมากมีอาชีพหลักเป็นการเกษตรต้องได้ทำงานทุกวัน ทำให้ชุมชนขาดแรงจูงใจ และขาดโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่นส่วนมากยังมองไม่เห็นโอกาสจากการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ยังไม่เข้าใจว่าการท่องเที่ยวจะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นได้อย่างไร คนในชุมชนท้องถิ่นมองว่ารายได้ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวนั้นเป็นเพียงรายได้รอง คนในชุมชนจึงเลือกทำอาชีพหลักที่เหมาะสมกับความสามารถมากกว่า เช่น กลุ่มวัยรุ่นส่วนมากเลือกเดินทางไปทำงานต่างแขวง หรือต่างประเทศ กลุ่มวัยกลางคนมีความรับผิดชอบที่สูงในการดูแลครอบครัว เช่น ดูแลลูกที่ยังเล็ก ดูแลพ่อแม่ผู้สูงอายุ จึงเลือกทำอาชีพหลักด้านการเกษตร เช่น ปลูกข้าวนาปี ปลูกข้าวนาปรังปลูกพืชฤดูแล้ง และเลี้ยงสัตว์ ส่วนผู้สูงอายุจะทำหน้าที่เลี้ยงหลานและพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ดังนั้น รูปแบบการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่นนั้น จึงเป็นการทำงานโดยอาศัยความสามัคคีของชุมชนมากกว่าการทำให้ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ปัจจุบันการปฏิบัติงานของคนในชุมชนภายในแหล่งท่องเที่ยวบางครั้งยังไม่ได้รับค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม เช่น การให้คนในชุมชนทำชั้นท์หมากเบ็ง ชั้นท์ 5 ชั้นท์ 8 ขายดอกไม้ธูปเทียนให้นักท่องเที่ยวเพื่อนำไปสักการบูชา บริการให้เช่าผ้าถุงแก่นักท่องเที่ยวก่อนเข้าวัด และกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากความก้าวหน้าในตำแหน่งงานด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย ส่งผลให้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรมพระธาตุโพนึงฆาตการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งในกระบวนการตัดสินใจเพื่อพัฒนา ปรับปรุง
คุ้มครองแหล่งท่องเที่ยว การกำหนดกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการ
ท่องเที่ยว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดคำถามงานวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนึง เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว คือ แรงจูงใจของ
ประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนึง เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต
สปป. ลาว มีสาเหตุจากอะไร ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมพระธาตุโพนึง เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว เป็นอย่างไร และรูปแบบการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนึง เมืองไซพูทอง แขวง
สะหวันนะเขต สปป. ลาว ควรเป็นรูปแบบใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนึง
เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนึง
เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
พระธาตุโพนึง เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว
3. เพื่อกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมพระธาตุโพนึง เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนึง
เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

ระดับนโยบาย

หัวหน้าแผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และการท่องเที่ยว แขวงสะหวันนะเขต สามารถนำ
ผลการวิจัยที่ได้รับไปกำหนดแนวทางในการจัดแผนนโยบาย ระเบียบข้อบังคับการดำเนินแนวทางการ
จัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ระดับปฏิบัติการ

ผู้นาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำผลการวิจัยที่ได้รับเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน ให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีขอบเขตของการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ภายในพื้นที่เฉพาะบ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ประชาชนภายในครัวเรือนบ้านโพนธาตุ เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน 2) ผู้นำชุมชน บ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว และ 3) บุคลากรสำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดชัดเจน ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ขอบเขตด้านเนื้อหาจึงกำหนดให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่นเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทำการศึกษาวินิจฉัยและเก็บข้อมูล รวมทั้งสิ้น 11 เดือน (มกราคม - พฤศจิกายน 2566)

นิยามศัพท์เฉพาะ

แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยทำให้คนในชุมชนบ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว เกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่นบ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว โดยปัจจัยทำให้เกิดแรงจูงใจ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ

ระดับการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนบ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ได้มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องมีการวางแผน และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้คนหรือชุมชนได้รับการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของคนในชุมชนในการจัดการ ควบคุม ดูแล และให้คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากรภายในชุมชนได้มากที่สุด ระดับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น วิถีชีวิต และความเชื่อของคนในชุมชนบ้านโพนธาตุ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ได้รับการอนุรักษ์ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมาที่มีความสำคัญในด้านวัฒนธรรมของพื้นที่ ความเป็นเอกลักษณ์และมีความเกี่ยวข้องกับชื่อเสียงของคนในชุมชน เช่น วัด ขนบธรรมเนียม ประเพณี และกิจกรรมทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติโดดเด่นเฉพาะ ซึ่งมีความต่างจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นต้น

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนบ้านโพนธาตุ เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ที่อาศัยอยู่ร่วมกันและมีความหลากหลายทางเพศ ความหลากหลายทางอายุ ความหลากหลายทางความคิด และการปฏิบัติ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ภาษา วิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น มีกฎของชุมชน มีการร่วมกิจกรรม และมีการแบ่งโครงสร้างความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกันอย่างละเอียด

รูปแบบการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนบ้านโพนธาตุ เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโพน ในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผลประโยชน์ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด

บทที่ 2

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโฝ่น เมืองไชยพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การวิจัยครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด จึงได้กำหนดหัวข้อการตรวจเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดแรงจูงใจ
2. แนวคิดการมีส่วนร่วม
3. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
4. แนวคิดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย
7. สมมุติฐานการวิจัย

แนวคิดแรงจูงใจ

1. ความหมายแรงจูงใจ

อภิเดช สิทธิพรหม และเทพศักดิ์ บุญรัตน์ (2561: 137-149) ให้ความหมายของแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจตามทฤษฎีของ Herzberg ที่เรียกว่า แนวคิดสองปัจจัย ประกอบด้วย แรงจูงใจ เกิดจากปัจจัยจูงใจ (motivation factors) และปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) โดยมีอิทธิพลทำให้เกิดการแสดงออกหรือมีพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตัวเองต้องการหรือความพึงพอใจของตนเอง มีความชอบและความรักที่จะทำเพื่อสิ่งนั้น ๆ ปัจจัยจูงใจเป็นสิ่งที่เกิดจากความต้องการภายในของบุคคล เช่น ความพึงพอใจและรักในงานด้านการให้บริการ การได้รับความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากผู้อื่น มีความภูมิใจที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีความภูมิใจต่อผลสำเร็จของงานที่ได้ทำเพื่อส่วนรวม ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น เป็นต้น

อัจฉิมา เสนานิवास และ สรัญณี อุเสียนยาง (2565: 29-40) ให้ความหมายแรงจูงใจ คือ ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนเมื่อบุคคลเกิดความพึงพอใจในปัจจัยต่าง ๆ ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลให้มีการทุ่มเททำงานเพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรจนเกิดเป็นความจงรักภักดี

และความผูกพันต่อองค์กรต่อไปจนไม่คิดที่จะไปทำงานที่อื่น ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรใช้วิธีการให้เหมาะสมกับกับงานและบุคลากรในองค์กร ที่สำคัญทำให้เกิดความสุขจากการทำงาน โดยคำนึงอยู่เสมอว่าความพอใจในการทำงานจำทำให้เกิดความตั้งใจในการทำงานและควรพยายามปรับปรุงปัจจัยเกี่ยวกับการงานเพื่อสร้างแรงจูงใจ และพยายามรักษาปัจจัยแวดล้อมของงานให้อยู่ในระดับที่จะไม่ก่อให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน

สมบัติ อาริยาศาล (2561: 34-46) กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึง สภาพจิตใจ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ความรู้สึกนี้อาจเป็นความรู้สึกที่เกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาหรือบรรยากาศในหน่วยงาน การทำงานด้วยความกระตือรือร้นพึงพอใจในงาน และทุกคนมีส่วนร่วมงาน แรงจูงใจมีความสำคัญมากต่อการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพทำให้เกิดความร่วมใจในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดความซื่อสัตย์ภักดีเสริมสร้างให้เกิดการปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบแบบแผนทำให้องค์กรแข็งแกร่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจองค์การให้เกิดความคิดริเริ่มในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นในองค์การ

ดำรงค์ ชลสุข (2537: 57-68) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าหมายถึง การชักนำหรือเกลี้ยกล่อมเพื่อให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตาม ถ้ามองในแง่ของจิตวิทยาแล้ว แรงจูงใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นโดยแรงขับของแต่ละบุคคลให้มีแนวโน้มมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง โดยร่างกายอาจจะสะสมความปรารถนาที่เกิดจากแรงขับนั้น แรงจูงใจ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) เป็นสิ่งที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมในหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชน แบ่งเป็น

- นโยบายและการบริหารในหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชน
- เงินเดือนหรือค่าจ้าง
- ความมั่นคงในงานที่ทำ
- สภาพและเงื่อนไขการทำงาน
- ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชน

2. ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)

- สัมฤทธิ์ผลในการทำงาน
- การได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้าหน่วยงาน
- ความสนใจในงานที่ทำ
- ความรับผิดชอบ
- ความเจริญในหน้าที่การงาน

ธีรศักดิ์ แสงดิษฐ์ (2553: 41) แรงจูงใจ (motivation) เป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดการกระทำซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือสัญชาติญาณในบุคคลเท่านั้นแต่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางสังคม

สภาพแวดล้อมทางสังคม การเรียนรู้ประสบการณ์และการศึกษาอบรม นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในด้านอื่น ๆ ด้วยไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลของกลุ่มเทคโนโลยีและสิ่งจูงใจ ซึ่งมักเป็นเป้าหมายแห่งพฤติกรรมนั้นด้วย ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจแต่ละแนวคิดให้ความสำคัญในการมุ่งประเด็นที่ศึกษาแตกต่างกัน แต่ถึงกระนั้นทุกแนวคิดที่กล่าวมาทั้งหมดล้วนเป็นแนวทางในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบุคลากรซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในองค์กร เป็นเพียงจักรที่ขับเคลื่อนให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการปรับใช้แนวคิดให้เหมาะสมและเป็นภาระหน้าที่ของนักบริหารที่จำเป็นต้องตระหนักถึงความแตกต่างของบุคคล หากนักบริหารสามารถมองเห็นความแตกต่างของบุคคลแล้วทำให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ขององค์กร

2. ประเภทแรงจูงใจ

ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2548: 114-115) กล่าวถึง แรงจูงใจของมนุษย์ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ประกอบด้วย นโยบายขององค์กร การบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง/เงินเดือนหรือสวัสดิการ และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและ 2) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ประกอบด้วย การทำงานบรรลุผลสำเร็จ การได้รับการยอมรับ การทำงานได้ด้วยตนเอง ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในงาน และการเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน

เรณู ฤาชา (2560: 18) ระบุว่าแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดพลังในพฤติกรรมมนุษย์ สิ่งกระตุ้นหรือสิ่งที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในทิศทางที่ตนต้องการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยม และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ และจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

ธนัญพร สุวรรณคาม (2559: 17-18) แรงจูงใจในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นให้พนักงานแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำนั้น ๆ ทำให้พนักงานเกิดความมุ่งมั่น เต็มใจทำงาน ตั้งใจในการทำงานและเกิดความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างเต็มที่ เพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมาย จากทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg สามารถสรุปได้ว่า

1. ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพอใจโดยตรง สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่พนักงานได้ รวมถึงสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้เพิ่มมากขึ้น ถ้าขาดปัจจัยนี้ไปหรือไม่สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานหรืออยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสมที่จะยอมรับได้ ก็จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจเกิดขึ้น ดังนั้น ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยกระตุ้นในการทำงานและสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่

พนักงาน เช่น การมอบหมายงานที่ยากให้แก่พนักงาน เพื่อให้พนักงานได้แสดงความสามารถ ทักษะในการทำงาน เมื่องานนั้นสามารถทำงานลุล่วงได้สำเร็จจะทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและเห็นคุณค่าของงานนั้น ซึ่งในขณะที่เดียวกันนั้นก็ควรให้การยกย่อง ชมเชย และได้รับโอกาสความก้าวหน้าในงาน เพื่อสร้างความพึงพอใจ ให้แก่พนักงาน

2. ปัจจัยค้ำจุนไม่ได้เป็นสิ่งที่จูงใจพนักงานโดยตรงแต่ถ้าขาดปัจจัยนี้หรือไม่มีปัจจัยนี้ก็จะทำให้พนักงานเกิดความไม่พอใจได้ ปัจจัยนี้จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจ เช่น การนัดหยุดงานของพนักงาน ซึ่งสาเหตุอาจมาจากเรื่องเงินหรือค่าตอบแทน เป็นประการที่สำคัญที่สุด ส่วนปัจจัยค้ำจุนเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ เช่น วันลาพัก ลาป่วย และการตรวจสุขภาพของพนักงานซึ่งองค์กรส่วนใหญ่เชื่อว่าจะสามารถเป็นแรงจูงใจให้พนักงานสามารถอยู่กับองค์กรต่อไป แต่ในความจริงแล้วเป็นเพียงสิ่งที่ค้ำจุนหรือรักษาไม่ให้พนักงานเกิดความไม่พอใจ ทำให้เกิดความรู้สึกเฉยๆ หรือไม่รู้สึกด้านลบ ปัจจัยกลุ่มนี้จะตอบสนองปัจจัยขั้นพื้นฐานของพนักงานนั่นเอง

ทงฟู ศิริวงศ์ (2555) แรงจูงใจมีสาระสำคัญว่าแรงจูงใจเป็นผลจากความพยายามที่จะให้ความต้องการส่วนบุคคลได้รับความพึงพอใจ ตามทฤษฎีสองปัจจัยของเฟรดเดอริค เฮอ์เบิร์ก (Herzberg Two-Factor Theory) ว่าเป็นทฤษฎีที่ระบุถึงสภาพแวดล้อมของงานที่ทำให้บุคคลเกิดความไม่พึงพอใจ (dissatisfaction) และลักษณะของงานที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในงาน (job satisfaction) ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ดังนี้

1) ปัจจัยจูงใจ (motivational factors) เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจหรือความพึงพอใจในการทำงาน เป็นแรงจูงใจจากภายในที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง และเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจูงใจ อย่างแท้จริงซึ่งสามารถสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อบุคลากรในองค์กร ประกอบไปด้วย

1.1 ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (achievement) หมายถึง การที่บุคคลทำงานให้สำเร็จ และประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี และเมื่อผลงานนั้นสำเร็จจะเกิดความรู้สึกพอใจ และมีความปลื้มปิติในผลสำเร็จของงานนั้น

1.2 ด้านการยอมรับนับถือ (recognition) หมายถึง การที่เราได้รับการยกย่อง ยอมรับทั้งโดยทางวาจา หรือโดยทางอื่นให้เป็นผู้ที่มีความสำคัญในกิจการที่ได้รับผิดชอบ คือ บุคคลผู้ปฏิบัติงาน เมื่อได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างประสบความสำเร็จและเป็นที่น่าพอใจย่อมอยากได้รับการยอมรับนับถือ ได้รับเกียรติ ได้รับการยกย่อง และค่าชมเชยจากผู้บังคับบัญชา ตลอดจนจากเพื่อนร่วมงานด้วยกันว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานรวมถึงเป็นผู้มีคุณค่าแก่หน่วยงาน

1.3 ด้านความก้าวหน้า (advancement) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานมีการเปลี่ยนแปลงสถานะ หรือตำแหน่งที่สูงขึ้นในองค์กร รวมถึงได้รับการปรับเงินเดือน และค่าจ้างให้สูงขึ้น

1.4 ด้านลักษณะของงาน (work itself) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานนั้นเกิดความรู้สึกพึงพอใจ จากงานที่ตนได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในงานที่ปฏิบัติหรือในงานของผู้อื่น รวมถึงการพึงพอใจที่ได้รับความรับผิดชอบใหม่ ๆ

1.5 ด้านความรับผิดชอบ (responsibility) หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่ได้รับมอบหมายตลอดจนปริมาณงาน และคุณลักษณะของงานที่เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติงานอยู่ตามหน้าที่ต่าง ๆ เป็นต้น

2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) เป็นแรงจูงใจภายนอก ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจหรือ ความพึงพอใจในการทำงาน แต่เป็นปัจจัยที่คอยรักษาให้บุคลากรไม่เกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน และเป็นปัจจัยที่บุคลากรต้องการได้รับการตอบสนองซึ่งหากไม่ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสมจะทำให้บุคคลเกิดความไม่พอใจขึ้น ประกอบไปด้วย

2.1 ด้านนโยบายและการบริหารขององค์กร (company's policy and administration) หมายถึง การบริหารจัดการขององค์กร รวมถึงการรับรู้และการสื่อสารภายในองค์กร

2.2 ด้านการบังคับบัญชา (supervision) หมายถึง การที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีความรู้ความสามารถ รวมถึงมีเทคนิคและวิธีการให้คำปรึกษาให้พนักงานที่อยู่ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน (interpersonal relation) หมายถึง การติดต่อที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกันภายในองค์กร

2.4 ด้านเงินเดือนและค่าจ้าง (salary) หมายถึง ผลตอบแทนและสวัสดิการที่องค์กรมีให้แก่ผู้ทำงาน

2.5 ด้านสภาพทั่วไปของการทำงาน (working environment) หมายถึง สภาพทางกายภาพ ต่าง ๆ ของสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน

วีชริศ เจริญกุล (2563: 19-20) แบ่งประเภทของแรงจูงใจตามลักษณะการเกิดได้ 2 ประเภท คือ 1) แรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) เป็นแรงจูงใจที่มาจากภายในตัวบุคคลเป็นแรงขับที่ทำให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมโดยไม่ใช้รางวัล เช่น ทักษะคิดหรือเจตคติในการทำงานที่ดี การได้รับการยอมรับ การเห็นคุณค่าในตัวเอง มีความสุขหรือพึงพอใจในสิ่งนั้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร เป็นต้น 2) แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motivation) หมายถึง การกระตุ้นจากภายนอก อิทธิพลจากภายนอกจูงใจให้เกิดพฤติกรรมเพื่อให้ได้รับสิ่งตอบแทนหรือรางวัล หรือหลีกเลี่ยงจากผลที่ไม่ปรารถนา สิ่งเหล่านี้นำไปสู่พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการกระตุ้นการจูงใจภายนอก เช่น แรงเสริมชนิดต่าง ๆ ตั้งแต่คำติชม รางวัลที่เป็นสิ่งของ เงิน เป็นต้น

จากการทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจที่ผ่านมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่มากระตุ้นทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการทำงาน หรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อ

ตอบสนองตามความต้องการของตนเอง องค์กร หรือทำเพื่อสังคม โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจนั้น ประกอบด้วย 2 ปัจจัยที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) คือ ปัจจัยที่เกิดจากความต้องการที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจขึ้นมา เช่น ความต้องการทางด้านกานยอมรับจากสังคม ความชอบในสิ่งที่ทำ ความต้องการรับผิดชอบ ความต้องการในการพัฒนาตนเอง และ ความต้องการไปถึงเป้าหมาย ปัจจัยที่เกิดขึ้นจาก และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) คือ ปัจจัยที่เกิดจากปัจจัยแวดล้อมทำให้เกิดแรงจูงใจ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หรือผลตอบแทน ได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ได้รับโอกาสจากภาครัฐ ความสามัคคีภายในชุมชน และปัจจัยทางสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนบ้านโพนธาตุ เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกเอาแนวคิดแรงจูงใจของ ทงฟู ศิริวงศ์ (2555) ที่ระบุว่าแรงจูงใจเป็นผลจากความพยายามที่จะให้ความต้องการส่วนบุคคลได้รับความพึงพอใจ ได้แก่ 2 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยจูงใจ (motivational factors) ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (achievement) ด้านการยอมรับนับถือ (recognition) ด้านความก้าวหน้า (advancement) ด้านลักษณะของงาน (work itself) และด้านความรับผิดชอบ (responsibility) และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ด้านนโยบายและการบริหารขององค์กร (company policy and administration) ด้านการบังคับบัญชา (supervision) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน (inter personal relation) ด้านเงินเดือนและค่าจ้าง (salary) และ ด้านสภาพทั่วไปของการทำงาน (working environment)

แรงจูงใจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

แรงจูงใจของการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่มีรูปแบบการวัดแบบหลายมิติ สามารถสรุปตัวแปรที่นิยมใช้แสดงในตารางที่ 1 ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การวัดแรงจูงใจ

	ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)					ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)					
กานวัดแรงจูงใจ	ความสำนึกในการปฏิบัติงาน	การได้รับการยอมรับ	ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	ความรับผิดชอบ	ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	นโยบายภาครัฐ	การบริหารจัดการของภาครัฐ	ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน	กับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว	สภาพแวดล้อมในการทำงาน	ค่าจ้าง/เงินเดือน/สวัสดิการ
ดำรงค์ ชลสุข (2537: 57-68)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓
চারঙ্গীকী কঙ্গাস্বসী (2548: 114-115)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
ทองฟู ศิริวงศ์ (2555)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
ธนัญพร สุวรรณคาม (2559: 17-18)	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓
เรณู ฤาชา (2560)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
สมบัติ อารียาศาล (2561: 34-46)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
อภิเดช สิทธิพรหม และเทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2561: 137-149)	✓	✓		✓							
วัชริศ เจริญกุล (2563: 19-20)		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
วัชรพงษ์ วิเชียรล้ำ และปิยกร หวัง มหาพร (2562: 1-8)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
เทียนทอง ลีวิชัย และสุรชัย ศิริไกร (2562: 317-324)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
เอมมมารินทร์ บุญตนาชัย และ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2562: 357-365)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
อัจฉิมา เสนานิวาส และ สรัญณี อุเสิน ยาง (2565: 29-40)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

จากตารางที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุนที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจาก ตำรารงค์ ชลสุข (2537: 57-68) อารังศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2548: 114-115) ทองฟู ศิริวงศ์ (2555) ธนัญพร สุวรรณคาม (2559: 17-18) เรณู ฤาชา (2560) สมบัติ อาริยาศาล (2561: 34-46) อภิเดช สิทธิพรหม และเทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2561: 137-149) วัชรวิศ เจริญกุล (2563: 19-20) วัชรพงษ์ วิเชียรล้ำ และปิยกร หวังมหาพร (2562: 1-8) เทียนทอง ลีวิชัย และสุรชัย ศิริไกร (2562: 317-324) เอมม์มารินทร์ บุญตนาชัย และสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2562: 357-365) และอัจฉิมา เสนานิวาส และ สรัญณี อุเสินยาง (2565: 29-40) เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ศึกษาวิจัย คือ บ้านโปงนาตุ เมืองไชพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรของการวิจัยโดยยึดองค์ประกอบสำคัญตามแนวคิดแรงจูงใจของ (ทองฟู ศิริวงศ์, 2555) ซึ่งมีความเหมาะสมกับบริบทชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน จำนวน 2 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ เพื่อสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ในการสร้างแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว อย่างเหมาะสม

แนวคิดการมีส่วนร่วม

1. ความหมายการมีส่วนร่วม

นัฐภาส ยศอาลัย (2560: 59) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน กลุ่มคน หรือองค์กรประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มพิจารณา ตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลหรือของกลุ่มอันมีผลกระทบต่อประชาชนเองรวมทั้งการประเมินผลโครงการ และการแบ่งปันผลประโยชน์ ซึ่งกระบวนการที่ชุมชนกระทำออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม และการดำเนินการร่วมกัน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองทางการเมืองและเศรษฐกิจ ปรับปรุงสภาพทางสังคมในชุมชน โดยร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมนั้นให้ลุล่วงไปเพื่อประโยชน์ของชุมชนและช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับประชาชน ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนไปสู่จุดหมายปลายทางได้ และมีผลให้ประชาชนช่วยตนเองได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องคอย

พึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตามความต้องการของสมาชิกในชุมชน

จริยาภรณ์ เจริญชีพ (2560: 86-97) ระบุว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น โดยการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ควบคู่ไปกับความเจริญเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อที่จะคงสภาพความสมบูรณ์ต่อไป การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น ได้แก่ 1) มีส่วนร่วมในการสำรวจค้นหาปัญหาและประเด็นปัญหาร่วมกัน 2) มีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน 3) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) มีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ ชุมชนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานหรือโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน 5) มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 6) มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

กันยารวรรณ์ กำเนิดสินธุ์ (2560: 176-184) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนหรือสมาชิกของชุมชนได้ออกมาทำงานร่วมกัน แสดงออกถึงความต้องการร่วมกันและมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม การดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองทางการเมือง เศรษฐกิจที่จะส่งผลต่อการปรับปรุงสภาพสังคมให้เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมที่ดีกว่าเดิม โดยประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรือของกลุ่มตั้งแต่ต้น คือ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมปฏิบัติในกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาต่อไป

อสมภรณ์ คีรีนะ (2562: 769-777) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว คือ การที่รัฐบาลสนับสนุนและสร้างโอกาสให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการกิจกรรม เป็นส่วนสำคัญเพราะแต่ละขั้นตอนของการวางแผนนั้น จะมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมอยู่ด้วย การกำหนดองค์ประกอบ ปัจจัยต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น ความโปร่งใสของกระบวนการทำงานร่วมกัน เทคนิคการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมที่สุดในการประยุกต์ใช้แต่ละขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง รวมถึงต้องคำนึงถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจนั้น ๆ 2) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน เป็นการนำแผนการที่กำหนดไว้ทั้งหมดไปปฏิบัติจริงอย่างระมัดระวัง มุ่งการเปลี่ยนแปลงและการกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก ลดระยะเวลาของการดำเนินการที่อาจเกิดข้อผิดพลาด 3) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวใน

ท้องถิ่น คือ ประชาชนในชุมชนมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่นในท้องถิ่น แต่ต้องมีการจัดการผลประโยชน์ทั้งที่เป็นวัตถุและตัวเงินโดยคำนึงถึงความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันอย่างเหมาะสม และ 4) การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ทำให้ประชาชนในชุมชนทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และร่วมกันดำเนินการหาทางแก้ไขปัญหาของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้บรรลุตามความต้องการของประชาชน

สาลิ สุวัณณะวงสา และคณะ (2565: 248-262) การมีส่วนร่วมในการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนพื้นที่ที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ตลอดทั้งการที่คนในชุมชนผู้ที่เป็นเจ้าของพื้นที่ ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นมานั้น ๆ เพื่อเป็นการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกให้แก่กลุ่มคนรุ่นหลังให้เกิดความหวงแหนทรัพยากรที่มีอยู่นั้นให้คงอยู่นานที่สุด

อสมภรณ์ คีรีนะ และคณะ (2563: 891-901) ระบุว่าจัดการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การที่ประชาชนในพื้นที่รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มหรือชมรม เพื่อมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลกระบวนการท่องเที่ยว ตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจ การวางแผน การจัดการ และการดำเนินการ ตลอดจนติดตามประเมินผล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศิลปวัฒนธรรมเป็นของตนเองและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น สำหรับประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชน

ภณสิทธิ์ อ้นยะ (2563: 331-340) ระบุว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนจัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว โดยประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับการร่วมปฏิบัติ การปฏิบัติตามแผนในด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับการร่วมปฏิบัติ ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การบริการที่พัก บริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น โดยการควบคุมของประชาชน การติดตามและประเมินผลด้านการควบคุมดูแลงบประมาณ ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกันโดยมีปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่

1. ประชาชนควรมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านการรักษาหรือ ได้แก่ การให้ข้อเสนอแนะโครงการด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่จะดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2. ประชาชนควรมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อวางแผนร่วมกัน ได้แก่

- 1) การติดตามและประเมินผลด้านการใช้จ่ายเงินในการพัฒนาและโครงการต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว
- 2) การติดตามและประเมินผลด้านข้อมูลสถิติต่าง ๆ เช่น สถิตินักท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว และ
- 3) การรักษาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรม

3. ประชาชนควรมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้านการวางแผน ได้แก่

- 1) การวางแผนเตรียมความพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า การขนส่งสาธารณะ สุขอนามัย การสื่อสาร
- 2) การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับคณะกรรมการจากองค์กรภายนอกอื่น ๆ
- 3) การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นหลังพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- 4) การปฏิบัติตามแผนงานในด้านการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ที่พัก ที่จอดรถ
- 5) การปฏิบัติตามแผนด้านกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว
- 6) การประสานงานกับองค์กรที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวภายนอกต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท) ประจำจังหวัด สมาคมด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ
- 7) การให้การสนับสนุนงบประมาณวัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- 8) การรับผลประโยชน์จากเงินช่วยเหลือของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคภายในแหล่งท่องเที่ยว
- 9) การรับผลประโยชน์จากการเป็นบุคลากรประจำแหล่งท่องเที่ยว
- 10) การติดตามและประเมินผลด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว และ
- 11) การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว

4. ประชาชนควรมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ด้านการควบคุม ได้แก่

- 1) การรับผลประโยชน์จากการให้บริการทางการท่องเที่ยว เช่น การให้บริการที่พัก การให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว
- 2) การรับผลประโยชน์จากการจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกประจำท้องถิ่นของตน และ
- 3) การแบ่งผลประโยชน์รายได้จากร้านค้าสวัสดิการของหมู่บ้านที่ตนเองเป็นสมาชิก

ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์ (2564: 99-110) ระบุว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ กระบวนการเสนอความคิดเห็น การวางแผนและการตัดสินใจ การดำเนินการและการปฏิบัติการ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการติดตามและประเมินผล ประชาชนในชุมชนต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา ร่วมวางแผนดำเนินการพัฒนาชุมชน รวมทั้งการแบ่งปันผลประโยชน์ และการติดตามและประเมินผล

2. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (2523: 213-235) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมเอาไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมากที่สุด คือ จำแนกขั้นตอนหรือประเภทของการมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (planning and decision making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นสิ่งแรกที่จะต้องทำคือการกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นคือเลือกนโยบาย และประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการมีส่วนร่วมตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) ซึ่งได้มาจากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน และประสานงาน การให้ความช่วยเหลือด้านแรงงาน หรือข้อมูล เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) นอกจาก ความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจาย ผลประโยชน์ภายในกลุ่ม รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวก และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในทางลบที่ เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในทางให้โทษต่อบุคคล และสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) มีสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น (view) ความชอบ (pre-faience) และความคาดหวัง (expectation)

ดรธรณี เอ็มพันธุ์ (2550: 11-12) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนจำแนกตามลักษณะของการดำเนินงานที่ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนในการให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและดำเนินการในรูปของธุรกิจท้องถิ่นรายบุคคล และการมีส่วนร่วมในรูปขององค์กรท้องถิ่น เช่น องค์กรท่องเที่ยวของหมู่บ้าน หรือบ้าน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมระดับรับผลประโยชน์โดยตรงรายบุคคล เช่น สมาชิกชุมชนจัดให้บริการเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดรายได้ จากการให้บริการดังกล่าว เช่น เรือนำเที่ยว บังกะโล ที่พัก อาหาร การนำทาง หรือเป็นการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตจากชุมชน 2) การมีส่วนร่วมระดับชุมชนรวมกลุ่มจัดระบบการบริการนักท่องเที่ยวโดยชุมชนรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กำหนดมาตรการรองรับการท่องเที่ยง มีการจัดระบบการให้บริการในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เรียบร้อยให้เกิดความสะดวกและมีมาตรฐาน เดียวกัน มีการจัดสรรรายได้สู่ผู้ให้บริการโดยตรงและกับสมาชิกของชุมชนทั้งหมดในรูปของกองทุนหมู่บ้าน จัดเป็นธุรกิจท่องเที่ยวของชุมชน

ถวิลวดี บุรีกุล (2548: 1) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในหลายมิติ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในมิติของความลึก หมายถึง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ ของประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้หวังให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงหรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2) การมีส่วนร่วมในมิติที่กว้าง หมายถึง การทำให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวทราบถึงการได้รับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อการพัฒนาโครงการ ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3) ในส่วนของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

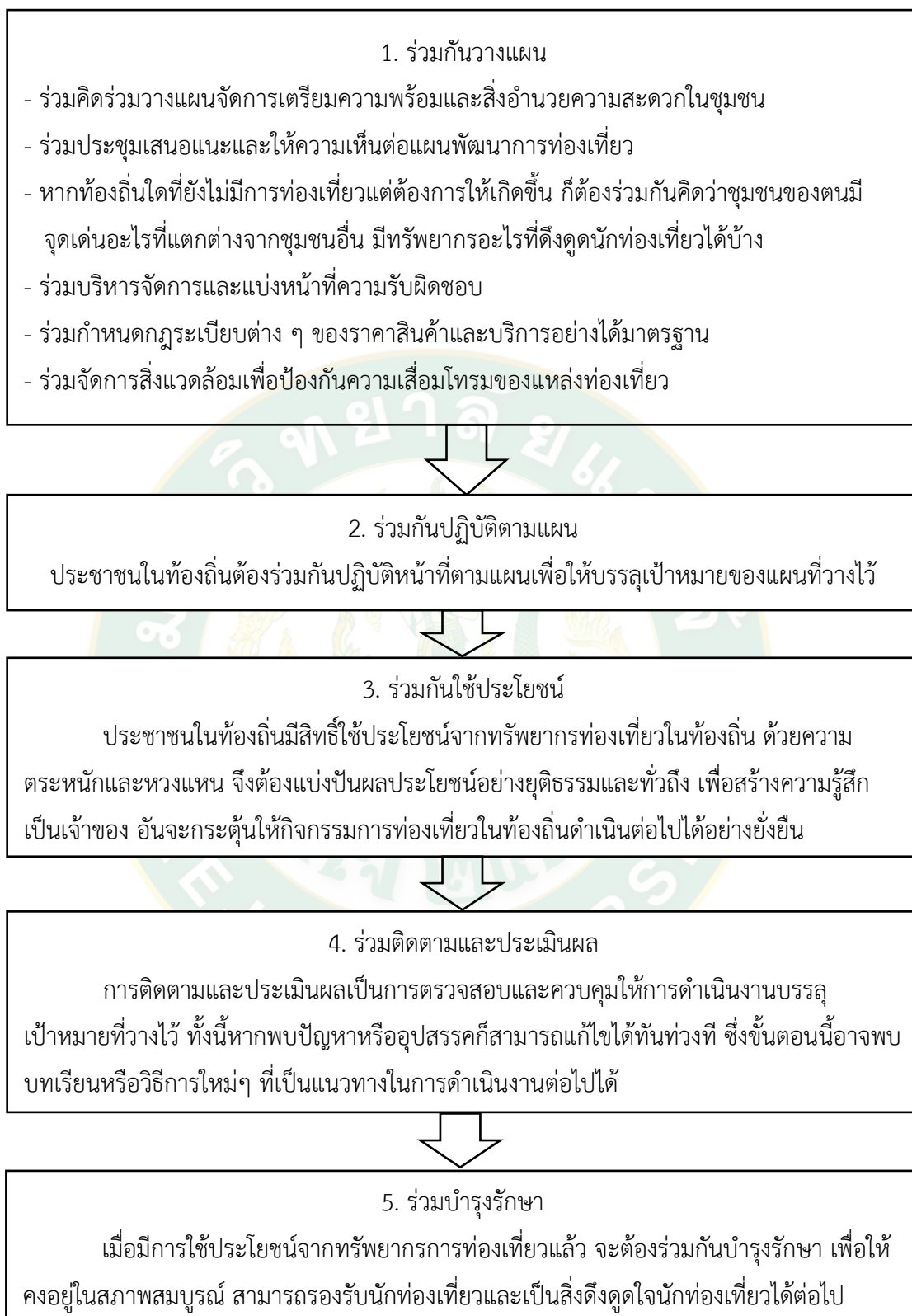
4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อเขา

5) การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาต้องมีความรับผิดชอบเพื่อสำรวจ ตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อการระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและธำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

6) การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างเข้มแข็ง ซึ่งหมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายาม ตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7) การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามเพื่อเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการ และกลุ่มความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการไม่ถูกควบคุมโดยระเบียบต่าง ๆ

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552: 94- 95) ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาได้ จะต้องมีการประกอบ 5 ประการ ได้แก่

ภาพที่ 1 องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการท่องเที่ยว

ที่มา: เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552: 94- 95)

โกวิท พวงงาม (2562: 212) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นอำนาจในการตัดสินใจของบุคคล กลุ่มองค์กร เพื่อเข้าร่วมกระบวนการทำงานที่อาศัยความพร้อมเพรียงเพื่อสร้างพื้นที่ทั้งด้านการทำงานและจิตใจที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพความคิด ระบบความเชื่อ และความยึดมั่นถือมั่นภายในตัวตนของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย หากจะกล่าวว่าการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาก็คงไม่แปลกเพราะการมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดสามารถเข้าใจสถานการณ์ของงานโดยภาพรวมทั้งหมด โดยเฉพาะการทำให้รู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน กลุ่ม องค์กรที่อยู่ในกระบวนการคิดริเริ่ม ตัดสินใจ วางแผนงาน และดำเนินงาน เป็นต้น ที่ส่งผลให้เกิดการอุทิศตนในการปฏิบัติงานนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาไปตามแนวทางที่ได้วางไว้

3. ระดับการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2548: 9-11) ได้แบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า จำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ซึ่งระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปสูงสุด ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูล ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน ระดับการปรึกษาหารือ ระดับการวางแผน จนถึงระดับการตัดสินใจร่วมกัน ระดับการร่วมปฏิบัติ ระดับการติดตาม ตรวจสอบ จนสูงสุดคือระดับการควบคุมโดยประชาชน ดังต่อไปนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับที่ต่ำที่สุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เป็นการให้ข้อมูลกับประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจ แต่ไม่ได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นสะท้อนกลับมา แนวทางในระดับนี้มีหลายวิธี เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

2. ระดับเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ มีการเริ่มรับข้อมูลสะท้อนกลับจากประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น แนวทางในการดำเนินการในระดับนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการสำรวจความคิดเห็นและการบรรยายให้ความรู้โดยมีการซักถามได้ในประเด็นที่มีความสงสัย

3. ระดับของการให้คำปรึกษาหารือ เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้น เป็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการเจรจาอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้า และระบุประเด็น

หรือข้อสงสัยต่าง ๆ สำหรับแนวทางในการดำเนินการในระดับนี้ เช่น การจัดประชุม การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้นจากระดับของการให้คำปรึกษาหารือ ซึ่งมีขอบเขตไปถึงการร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน และการรับผิดชอบผลการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งจะพบว่ามีความซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมากมาย สำหรับแนวทางในการดำเนินการในระดับนี้ เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งร่วมกัน เป็นต้น

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่สูงกว่าระดับการวางแผนร่วมกัน กล่าวคือ เป็นระดับที่ผู้ดำเนินการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการร่วมตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล เป็นระดับที่มีประชาชนเข้าร่วมน้อย แต่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก แนวทางในการดำเนินการในระดับนี้คือ การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลที่มาจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดยประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามระดับการมีส่วนร่วมที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นเพียงระดับการมีส่วนร่วมในโครงการที่ส่วนใหญ่ภาครัฐเป็นผู้กระทำต่อประชาชนเพียงเท่านั้น ยังไม่พบว่าการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นจากพลังของประชาชนอย่างแท้จริง

โกวิทย์ พวงงาม (2562: 215, อ้างใน ปรีดี โชติช่วง และคณะ, 2536) มองการมีส่วนร่วมของประชาชนแยกเป็นระดับ (degree) ของการมีส่วนร่วมซึ่งจัดแบ่งจากระดับน้อยไปหามาก ดังนี้

ระดับที่ 1 ถูกบังคับให้ร่วม มองว่าการที่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ เพราะถูกบังคับโดยไม่มีทางเลือกเลย

ระดับที่ 2 ถูกหลอกให้ร่วม ลักษณะนี้ประชาชนจะถูกล่อใจด้วยผลประโยชน์ในรูปของค่าจ้างแรงงานหรือความสะดวกสบายบางอย่าง

ระดับที่ 3 ถูกชักชวนให้เข้าร่วม การมีส่วนร่วมในลักษณะเช่นนี้ส่วนมากเป็นโครงการที่ทางราชการคิดขึ้นเองเรียบร้อยแล้วพยายามชักชวนประชาชนให้ร่วมมือในทุกรูปแบบ โดยอาศัยระบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ว่าเป็นโครงการที่ดีขอให้ประชาชนให้ความร่วมมือ

ระดับที่ 4 สัมภาษณ์แล้ววางแผนให้ ลักษณะการมีส่วนร่วมในชนิดนี้จะปรากฏว่าปัญหาความต้องการและเสียงเรียกร้องของประชาชนจะได้รับการเอาใจใส่ขึ้นบ้าง กล่าวคือ ผู้ที่จะวางโครงการจะต้องสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนด้วยการเรียกประชุม สอบถาม สัมภาษณ์ แต่

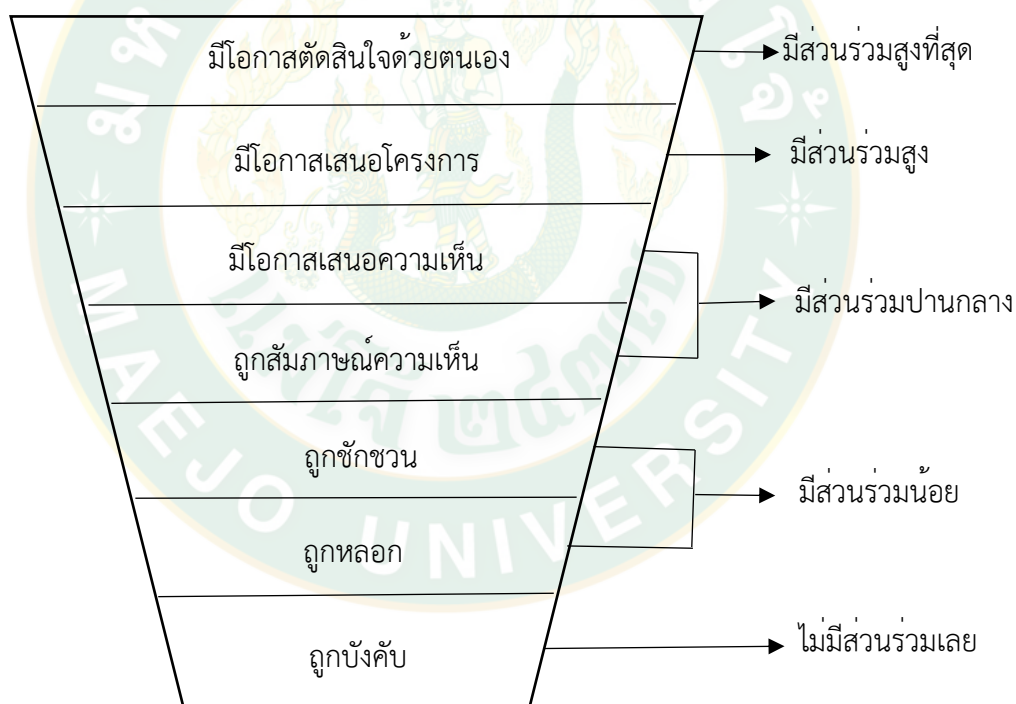
การตัดสินใจว่าปัญหาของชาวบ้านคืออะไรควรจะใช้วิธีใด จะวางแผนอย่างไรและจะปฏิบัติตามแผนอย่างไร ซึ่งยังคงเป็นเรื่องของทางราชการ

ระดับที่ 5 มีโอกาสเสนอความคิดเห็น ในระดับนี้ประชาชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการวางโครงการและดำเนินการตามโครงการ แต่การตัดสินใจยังเป็นส่วนของราชการอยู่

ระดับที่ 6 โอกาสเสนอโครงการ ในระดับนี้ทางราชการกับประชาชนจะมีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ประชาชนมีโอกาสในการตัดสินใจว่าปัญหาของตนเองคืออะไร จะแก้ไขได้อย่างไร วิธีใดที่ดีที่สุด จนกระทั่งมีสิทธิ์เสนอโครงการและเข้าร่วมปฏิบัติด้วย

ระดับที่ 7 มีโอกาสในการตัดสินใจ ซึ่งในระดับนี้ประชาชนจะเป็นหลักสำคัญของการตัดสินใจทุกเรื่องตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลโครงการ

ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมของ ปรีดี โชติช่วงและคณะ (2536) สามารถสรุปลักษณะและระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา: โกวิทช์ พวงงาม (2562: 215)

4. รูปแบบการมีส่วนร่วม

พระธวัชชัย สนุติธมโม (2561: 13) กล่าวถึง การมีส่วนร่วม ไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) การตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นประการแรกสุด คือ การกำหนดความต้องการ และ

จัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบาย และประชากรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วาง 2) การดำเนินงานในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่าใคร จะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การสนับสนุนด้าน ทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น 3) การรับ ผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการรวมทั้ง ผลประโยชน์ในทางบวก และทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ และเป็นโทษต่อ บุคคลในสังคม และ 4) การประเมินผล สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็นความชอบและความ คาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพล สามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้ การมีส่วนร่วมของ ประชาชน ไม่ว่าจะในหน่วยงานใดก็ตามเป็นสิ่งที่ยังปรารถนา เพราะการมีส่วนร่วมมีคุณประโยชน์ หลากหลายประการ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสามารถสรุปกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของหลายฝ่ายในการ จัดการแหล่งท่องเที่ยว เช่น หน่วยงานภาครัฐ หน่วยเอกชน และชุมชน ในการดูแล ค้ำครอง และ พัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อให้มีความยั่งยืนและคงเอกลักษณ์และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว จึงต้องได้มีการทำงานร่วมกันกับคนภายในชุมชน ในทุกด้าน เช่น การวางแผน กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผลของการดำเนินกิจกรรม เพื่อการปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาต่อไป ให้เปลี่ยนแปลงชุมชนให้ไปสู่สังคมที่ดีกว่าเดิม โดยระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นจะมีความ แตกต่างกัน ตั้งแต่ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด จนถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่มีรูปแบบการวัดแบบหลายมิติ สามารถสรุปตัวแปรที่นิยมใช้แสดงในตารางที่ 2 ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การวัดกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การวัดกระบวนการมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา
Cohen and Uphoff (2523: 213-235)	✓	✓	✓	✓	
ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์ (2564: 99-106)	✓	✓	✓	✓	
อสมภรณ์ ศิริชนะ และคณะ (2563: 891-901)	✓	✓	✓	✓	✓
อสมภรณ์ ศิริชนะ (2562: 769-777)	✓	✓	✓	✓	
ภณสิทธิ์ อ้นยยะ (2563: 331-340)					
โกวิทย์ พวงงาม (2562: 212)	✓	✓	✓		
พระธวัชชัย สนดิธมโม (2561: 13)	✓	✓	✓	✓	
สาที สุวันนวงศา และคณะ (2565: 248-262)	✓	✓	✓	✓	✓
จริยาภรณ์ เจริญชีพ (2560: 86-97)	✓	✓	✓	✓	
กัญยาวรรณธ์ กำเนิดสินธุ์ (2560: 176-184)	✓	✓	✓	✓	
นัฐภาส ยศอาลัย (2560: 59)		✓	✓	✓	
Souvannaly Xayaseun (2560)	✓	✓	✓	✓	
เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552: 94- 95)	✓	✓	✓	✓	✓
ดรรรชนี เอมพันธุ์ (2550: 11-12)		✓	✓		
ถวิลวดี บุรีกุล (2548: 9-11)	✓	✓		✓	

จากตารางที่ 2 ผลจากการวิเคราะห์ตัวแปรการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจาก Cohen and Uphoff (2523: 213-235) ณรงค์ โปธิ์พฤษานันท์ (2564: 99-106) อสมารณ์ คีรีนะ (2562: 769-777) ภณสิทธิ์ อ้นยะ (2563: 331-340) โกวิท พวงงาม (2562: 212) พระวัชชัย สนธิธมโม (2561: 13) สาลี สุวัณณะวงสา และคณะ (2565: 248-262) จริยาภรณ์ เจริญชีพ (2560: 86-97) กัญยาวรรณธ์ กำเนิดสินธุ์ (2560: 176-184) นัฐภาส ยศอาลัย (2560: 59) Souvannaly Xayaseun (2560) เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552: 94- 95) ดรรชนี เอมพันธ์ (2550: 11-12) และถวิลวดี บุรีกุล (2548: 9-11) เพื่อให้คนในชุมชนบ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีส่วนร่วมต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น ครบคลุมทุกประเด็น ผู้วิจัยจึงได้เลือกเอาแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (2523: 213-235) กำหนดเป็นตัวแปรสำหรับการวิจัย โดยองค์ประกอบสำคัญที่มีความเหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) เพื่อสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ที่เหมาะสมต่อไป

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1. ความหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

กฤษณะ เนียมหอม และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2564: 362) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมว่า เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้รับแรงตลใจหรือสิ่งกระตุ้นให้เดินทางไปยังจุดหมายปลายทางเพื่อสังเกตเรียนรู้ มีประสบการณ์ร่วม และตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมของชุมชนในจุดหมายปลายทางนั้น ซึ่งครอบคลุมถึงงานสร้างสรรค์ ประเพณีขนบธรรมเนียม และกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนจุดหมายปลายทาง ทั้งนี้นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนต้องเคารพ เรียนรู้ และเข้าใจวัฒนธรรมของกันและกันเพื่อให้เกิดมิตรภาพและสันติภาพระหว่างชุมชนอย่างยั่งยืน จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชน จึงมีผลให้มรดกทางวัฒนธรรมทั้งหมดของชุมชนใดชุมชนหนึ่งกลายเป็นทรัพยากรสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว ในมุมมองของนักท่องเที่ยววัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับ “กลุ่มคนในชุมชน” และ “ลักษณะทางสังคมเฉพาะกลุ่ม” ได้แก่ พฤติกรรมทางสังคม ธรรมเนียมปฏิบัติ และวิถีการดำเนินชีวิตในแต่ละวันซึ่งมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากชุมชนอื่น ไม่ว่าจะอัตลักษณ์นั้นเป็นของดั้งเดิม หรือเป็นอัต

ลักษณะที่ปรับเปลี่ยนไปตามการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรม มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวจึงมีความหลากหลายเป็นทั้งสิ่งที่จับต้องได้ เช่น สถานที่สำคัญทางศาสนาและประวัติศาสตร์ ผลิตภัณฑท้องถิ่น ฯลฯ และสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต ฯลฯ นอกจากนี้เป็นทั้งของดั้งเดิม เช่น งานแสดงพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น ฯลฯ หรือ ของร่วมสมัยอย่างเช่น ศิลปะร่วมสมัย อาหารผสมผสาน ฯลฯ วัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการขยายตัวของการท่องเที่ยว นานาชาติหรือจากภูมิภาคหนึ่งไปยังภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลกอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นที่นิยมและเติบโตอย่างรวดเร็ว ประกอบกับอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ มีผลให้นักท่องเที่ยวนานาชาติมีค่านิยมและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป คือ ต้องการเรียนรู้ความดั้งเดิม (indigenoussness) หรือความเป็นของแท้ (authenticity) ของชุมชนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นรวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วย

กรมการท่องเที่ยว (2557: 2-3) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (cultural tourism) ไว้หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถานโบราณวัตถุ ประเพณีวิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง ที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ผู้ท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมอง ความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งความเป็นอยู่และวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ ผู้มาเยี่ยมชมสามารถสังเกตความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชุมชนนั้นโดยตนเองมิได้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น ชุมชนของชนเผ่า ศูนย์วัฒนธรรม คุณค่าต่อส่วนรวมอยู่ที่การช่วยรักษาความหลากหลายของเชื้อชาติ คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่การได้รับความรู้ วิสัยทัศน์ ความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ และภูมิปัญญาของชนเผ่า ตัวอย่างเช่น บ้านกะเหรี่ยงทิโพจิ จังหวัดตาก บ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบทซึ่งหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิตและผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ ดูผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

2. แหล่งวัฒนธรรมประเพณีและหัตถกรรมพื้นเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ ผู้เยี่ยมชมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี และซื้อสินค้าของที่ระลึกจากผู้

ประกอบหัตถกรรม คุณค่าต่อส่วนรวมอยู่ที่การรักษามรดก ความหลากหลายของวัฒนธรรม คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่ความพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี และการได้ซื้อสิ่งของที่ระลึกที่พอใจ ตัวอย่างเช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้จึงเป็นการท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่าง ๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว

การที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเข้าไปเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวใด แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะต้องมีความดึงดูดใจและความน่าสนใจอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งศักยภาพในการดึงดูดใจสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง ความปลอดภัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจแล้ว แหล่งท่องเที่ยวควรมีศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และการสนับสนุนทางด้านนโยบาย ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากรจากหน่วยงาน ภาครัฐภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการที่แหล่งท่องเที่ยวจะสามารถดำรงอยู่ได้ นั้น การบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญทั้งในด้านการจัดการ ด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพของแหล่งท่องเที่ยว การมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดการด้านการบริการและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม นอกจากนี้ จากเป้าหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการรักษาวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเที่ยวนั้น

กาญจนา สุคันธสิริกุล (2556: 26-27) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนออกจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยประจำไปยังท้องถิ่นอื่น ในระยะเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือการท่องเที่ยวเพื่อประกอบการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นจะมีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ได้แก่ การชื่นชมกับเอกลักษณ์ความงดงามทางวัฒนธรรมของชนต่างสังคมไม่ว่าจะเป็นในด้าน ศิลปะ สถาปัตยกรรมโบราณสถาน โบราณวัตถุ เรื่องราวและ

คุณค่าทางประวัติศาสตร์ รูปแบบวิถีชีวิต ภาษา การแต่งกาย การบริโภค ความเชื่อ ศาสนา จารีต ประเพณี เป็นต้น

เขมิกา อีรพงษ์ (2563: 4) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนว่า จากปัญหาผลกระทบต่อชุมชนจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดแนวคิดการท่องเที่ยวโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อม ประเพณี วัฒนธรรม ของชุมชนพื้นถิ่นเอาไว้ โดยแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการหันมาสู่กระบวนการเชื่อมโยงชุมชนกับนักท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว ทั้งการบริหารทรัพยากร การเลือกสรรและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน นำไปสู่การที่ชุมชนได้รับผลประโยชน์โดยตรง อีกทั้งเพิ่มศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวท้องถิ่นโดยพยายามที่จะลดผลกระทบในทางลบที่จะเกิดขึ้นจากภายในชุมชนเอง ซึ่งเป็นคนที่เข้าใจบริบทสังคมนั้นมากที่สุด เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่ทราบว่าทรัพยากรอะไรที่ทรงคุณค่า ควรค่าแก่การรักษาหรือควรนำเสนอต่อผู้เข้ามาเยี่ยมชม และควรจัดการอย่างไร โดยยังคงดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างเม็ดเงินทางเศรษฐกิจ McKercher&DuCros (2002) อธิบายว่าแนวคิดเกิดจากการบูรณาการการท่องเที่ยวร่วมกับการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในช่วงยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ยังคงมีการสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เสียหายจำนวนมากจึงเกิดความพยายามที่จะอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ต่อไปถึงชนรุ่นหลังผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งในช่วงแรกๆ แนวคิดนี้เน้นเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่จับต้องได้ (tangible cultural heritage) เช่น งานสร้างสรรค์ งานสถาปัตยกรรม งานศิลปะ งานช่าง และงานฝีมือต่าง ๆ มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้ เป็นทรัพยากรที่สำคัญสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่กระตุ้นเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับชาติ (Richards, 2001) จากแนวคิดนี้เองทำให้เกิดความคิดที่ว่า หลักการสำคัญสูงสุดในการปฏิบัติของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือการอนุรักษ์และรักษาความสวยงามในสภาพทางกายภาพ โบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นใด จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 พุทธศักราชนักท่องเที่ยวได้เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จากความนิยมในการเข้าเยี่ยมชมสิ่งปลูกสร้าง สถาปัตยกรรม โบราณสถาน และสถานที่ที่มีชื่อเสียง กลายเป็นกระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ไม่เน้นสภาพทางกายภาพ โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีความสนใจประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวมากกว่าการเยี่ยมชมสิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่ โดยเฉพาะการเดินทางไปในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่มีเอกลักษณ์ จากปรากฏการณ์นี้เองทำให้เกิดความนิยมในการบริโภควัฒนธรรม (cultural consumption) ซึ่งนักท่องเที่ยวหันมาสนใจการท่องเที่ยวด้วยความตั้งใจที่จะเข้าไปทำความเข้าใจ เรียนรู้เรื่องราว และมีประสบการณ์ร่วมกับชุมชนมีแนวโน้มและความนิยมที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่งผลโดยตรงต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นำไปสู่การตีความความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในปัจจุบัน เช่นที่ DuCros and

Mckercher (2014) ได้รายงานว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในปัจจุบัน ได้พัฒนาก้าวข้ามแนวคิดที่จะอนุรักษ์มรดกของชาติที่เน้นสิ่งที่จับต้องได้ (conservation of tangible heritage) ไปสู่การอนุรักษ์วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้โดยใช้การท่องเที่ยว (intangible heritage in tourism) ซึ่งก็คือทรัพยากรทางวัฒนธรรม เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบริบทของสังคมปัจจุบันจึงถูกปรับเปลี่ยนไปเป็นมุ่งเน้นการทำกิจกรรมทางสังคมเพื่อนำผู้เยี่ยมชมมาเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม

2. ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548: 284-285) กล่าวถึง แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเปรียบเสมือนแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดีทั้งภาครัฐและเอกชนในการตระหนักถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดกระแสเรียกร้องหลัก 3 ประการดังต่อไปนี้คือ

1. กระแสความต้องการของชาวโลกให้เกิดจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเป็นกระแสดังกล่าวของประชาชนทั่วโลกให้เกิดการสร้างจิตสำนึกในแง่การอนุรักษ์ต่อสิ่งแวดล้อมระดับท้องถิ่นจนถึงขอบข่ายกว้างขวางไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ระบบนิเวศเพื่อคงความหลากหลายทางชีวภาพเอาไว้

2. กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวให้เกิดการศึกษาเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นกระแสดังกล่าวที่มีมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยวที่ต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวมากกว่าความสนุกเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

3. กระแสความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกระแสดังกล่าวของชุมชนท้องถิ่นที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อเป็นหลักประกันให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และชุมชนท้องถิ่นยอมรับในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้รับ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม

จากกระแสหลักทั้ง 3 กระแสดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ขึ้น เพื่อทดแทนหรือแข่งขันกับการท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยม เป็นสาเหตุสำคัญก่อให้เกิดการประชุมนานาชาติด้านสิ่งแวดล้อมและพัฒนาแบบยั่งยืนขึ้น ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา เมื่อเดือนมีนาคม ปี ค.ศ. 1990 (พ.ศ. 2535) จากผลของการประชุมครั้งนี้ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า “หมายถึงการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและเจ้าของท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันก็ปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลัง ซึ่งความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรียภาพ พร้อมกับรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศ ไปด้วย ”

จากความหมายดังกล่าวสามารถนำมาแปลเป็นหลักการเบื้องต้น และสร้างกรอบนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนขึ้น จึงทำให้ประเทศต่าง ๆ พยายามคิดหารูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ เพื่อไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นเหตุให้มีการประชุม Earth Summit ขึ้นที่กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) ในที่ประชุมมุ่งเน้นความสนใจของทั่วโลกสู่ประเด็นเรื่องการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และสรุปทเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จากการประชุมนี้ทำให้มีการลงนามในเอกสารแผนปฏิบัติการ 21 (agenda 21) อันเป็นต้นกำเนิดแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงวัฒนธรรม

สตูดี้ คำมี (2565: 119-136) กล่าวถึง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนว่าเป็นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ตามลำดับดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ชุมชนได้รับประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของชุมชน โดยชุมชนมีรายได้จากการขายสินค้า/ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

2) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา คือ ชุมชนมีการช่วยค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดประชุมตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ศาลาวัด ร้านค้าชุมชน เวทีประชาคม เพื่อระดมความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน

3) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ คือ คนในชุมชนมีการร่วมปรึกษาหารือปัญหาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ทั้งนี้เพราะชาวชุมชนรู้หน้าที่ของตน หากมีการเรียกประชุมก็จะให้ความร่วมมือโดยส่งตัวแทนของแต่ละครัวเรือนเข้าประชุมร่วมกัน

กันยาวรรณธ์ กำเนิดสินธุ์ (2560: 176-184) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนต่อจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมไว้ หมายถึง การที่กลุ่มประชาชนหรือสมาชิกของชุมชนออกมาทำงานร่วมกัน แสดงออกถึงความต้องการร่วมกัน และมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม การดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ ที่จะส่งผลต่อการปรับปรุงสภาพสังคมไปสู่สังคมที่ดีกว่าเดิม โดยประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนหรือของกลุ่มตั้งแต่ต้น คือ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติในกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาต่อไป แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism) เป็นการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ส่วนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือการท่องเที่ยวในลักษณะการศึกษาวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การดำรงชีวิต วัฒนธรรมชุมชน โบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีอยู่ในชุมชน เป็นต้น ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมจึงเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวและสมาชิกชุมชนควรตระหนักในเรื่อง

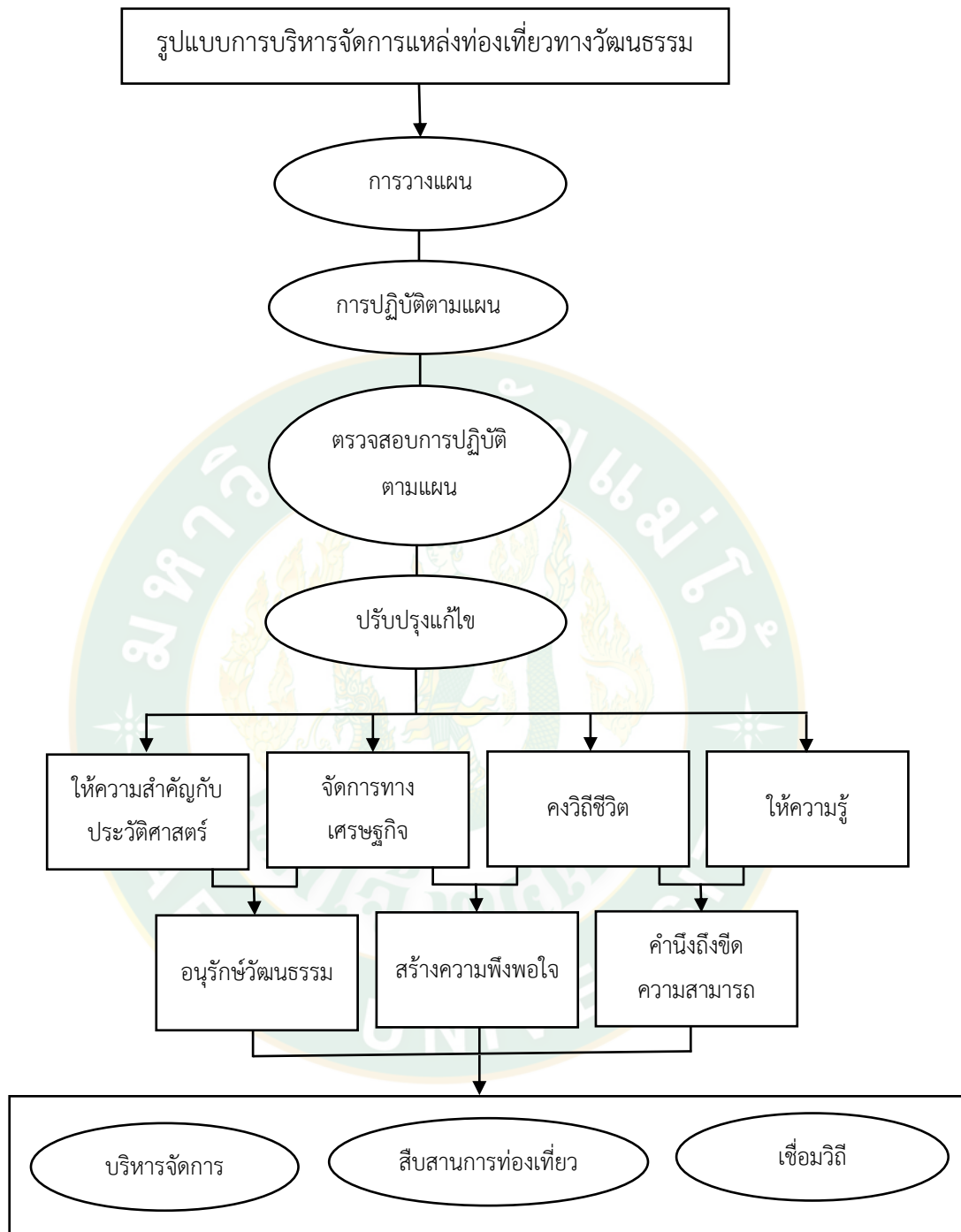
ของการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมชุมชนให้คงอยู่ เป็นการท่องเที่ยวที่สร้างความสุขให้ทั้งนักท่องเที่ยวและสมาชิกในชุมชน

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ผ่านมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ หมายถึง การเดินทางของผู้คนหรือนักท่องเที่ยวที่มีความรักในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นการเดินทางออกจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยประจำหรือสภาพแวดล้อมปกติของตนไปยังท้องถิ่นอื่นในระยะเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายในการเดินทางท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น (man-made) ด้วยความตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เช่น สิ่งปลูกสร้าง กิจกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติโดดเด่นเฉพาะ จึงทำให้สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยี่ยมชม ซึ่งการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลนั้นจะมีลักษณะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสนใจของแต่ละบุคคล เช่น ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมวิถีชีวิตการเป็นอยู่ของเพื่อนมนุษย์ในท้องถิ่นที่มีความแตกต่าง ท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้ในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ใหม่ ๆ

แนวคิดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1. ความหมายการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

พระมหาธีรวัฒน์ เสสปัญโญ (2565: 134-144) ระบุว่าการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงแก้ไข ประกอบด้วย 1) การจัดการที่อยู่อาศัยที่สบาย และสงบ 2) การจัดการสถานที่สะดวกสบายต่อการเดินทาง 3) การจัดการเป็นสถานที่สำหรับพุดคุยในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ 4) การจัดการร่วมกันชักจูงแนะนำไปในทางที่จะเป็นประโยชน์ 5) การจัดการอาหารที่ส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะที่ดี 6) การจัดการสภาพแวดล้อมและอุณหภูมิให้ความรู้สึกสบาย และ 7) การจัดการสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่ออิริยาบถใดที่ทำให้จิตใจไม่สงบ และรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ 1) การให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี 2) การจัดการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 3) การคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่ของสังคมและวัฒนธรรม 4) การให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 5) การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 6) การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว และ 7) การคำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของพื้นที่และความสะอาดของพื้นที่

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ที่มา: พระมหาธีรวัฒน์ เสดสปัญโญ (2565)

มนชนก จุลสิกขี (2562: 203-210) การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การจัดการพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาและเป็นระบบ จัดการท่องเที่ยวภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ได้มาตรฐานเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว ได้แก่

1. สิ่งดึงดูดใจ จัดพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม เรียบง่าย มีสภาพแวดล้อมที่เงียบสงบ มีความสะอาด และงดงาม

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จัดบริการให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย สะดวกด้วยรถส่วนตัวและรถประจำทาง จัดการจราจรการคมนาคมสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน และภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวจัดให้มีแผนผังแสดงแผนที่ และแสดงเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อแสดงจุดที่น่าสนใจที่นักท่องเที่ยวไม่ควรพลาดเที่ยวชม

3. ความปลอดภัย มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยโดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว

4. การสนับสนุนทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว และช่วยกันดูแล อำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว สร้างความร่วมมือของคนในชุมชนกับภาคส่วนต่าง ๆ

2. หลักการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เสกสรรค์ สนวา และคณะ (2563: 259-276) กล่าวถึง หลักการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยได้สังเคราะห์ตัวแบบ “พี เดอ ทู ซีทีเอช” หรือ “P-DOR to CTS” ซึ่งเป็นตัวแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนได้ตามความเหมาะสม โดยตัวแบบ พี เดอ ทู ซีทีเอช “P-DOR to CTS” มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. plan หมายถึง กระบวนการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยคนในชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเป็นรูปธรรม การวางแผนอาจใช้เวทีประชาคมหมู่บ้านในการแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน

2. development หมายถึง การขับเคลื่อนกระบวนการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมภายหลังจากการทำประชาคมหมู่บ้าน เช่น เตรียมการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การติดต่อประสานงานกับเครือข่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อดำเนินการพัฒนาและให้เกิดความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

3. observation หมายถึง การร่วมกันของคนในชุมชนเพื่อสังเกตการณ์ และรวบรวมประวัติศาสตร์ชุมชนจากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน รวมถึงการสังเกตและศึกษาเกี่ยวกับเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในชุมชนว่าจะเริ่มต้นที่จุดใดและสิ้นสุดที่ใด วิธีการ

สังเกตอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การอาศัยประสบการณ์ของตนเอง การทำแผนผังชุมชน การปรึกษาหารือร่วมกัน เป็นต้น

4. reengineering หมายถึง การปรับรื้อระบบเพื่อออกแบบใหม่ แต่ยังคงรูปแบบดั้งเดิมไว้เพื่อเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น บุญบั้งไฟของจังหวัดยโสธร การจัดบุญผะเหวดของจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นต้น ซึ่งการปรับรื้อระบบเพื่อออกแบบใหม่นี้ ต้องผ่านกระบวนการวิพากษ์ วิจารณ์ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสียในการออกแบบด้วย และสิ่งที่ต้องตระหนักถึงคือ การปรับรื้อที่จะเกิดขึ้นทำอย่างไรจะยังคงอัตลักษณ์ดั้งเดิม ทำอย่างไรถึงจะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ อาจจะทำการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแสดง การบริการ การอำนวยความสะดวก เป็นต้น

5. community หมายถึง ชุมชนต้องให้ความร่วมมือและเอาใจใส่ในการทำงานเป็นทีม (teamwork) เสียสละ และแบ่งปันน้ำใจให้แก่กัน เพื่อแก้ไขปัญหา ตลอดจนร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ประสบผลสำเร็จ

6. technology หมายถึง สื่อเทคโนโลยีใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ ว่าภายในชุมชนแห่งนี้มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอะไรบ้าง โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบออนไลน์นั้น ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางในการเขียนเนื้อหา (content) การจัดวางภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้น่าสนใจ อนึ่ง หากชุมชนใดมีแผนการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนก็ย่อมสร้างความได้เปรียบกว่าชุมชนอื่น การนำเสนอได้ดีย่อมสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น

7. sustainable หมายถึง ความยั่งยืนของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เมื่อมีแหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้นในชุมชน ทำอย่างไรแหล่งท่องเที่ยวจะไม่สูญหายไปในช่วงระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลง จะสานต่องานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนได้ในอนาคต

พระมหาบุญไทย ปุณณมโน และคณะ (2565: 65-79) กล่าวถึงการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ ดังต่อไปนี้

1. สถานที่ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องมีความสะอาดเรียบร้อย มีความเหมาะสม มีความงดงาม และต้องถูกกาลเทศะตามสมควรแก่สถานที่นั้น ๆ
2. สิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องมีความน่าดู น่าศึกษา น่าค้นหา มีความสวยงาม น่าเพลิดเพลิน
3. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
4. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องสร้างความประทับใจให้กับชุมชนและนักท่องเที่ยว
5. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องได้รับการฟื้นฟู และพัฒนาให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนและของประเทศ

นันทดี ดีพร้อม และ ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์ (2564: 1-14) กล่าวว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยมีกรรมการจากส่วนราชการมาช่วยดูแลจัดการร่วมกับภาคเอกชน และประชาชนในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง เพื่อความยั่งยืน ทั้งการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยใช้ทีมงานเฉพาะที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนด้านทักษะ และการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวเชื่อมโยงชุมชนเป็นเครือข่ายเดียวกัน บริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของประวัติศาสตร์กับนักท่องเที่ยว ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของชุมชน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยสรุปความหมายของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ หมายถึง การจัดการสถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อของคนในชุมชน เช่น วัด ขนบธรรมเนียม ประเพณี และกิจกรรมทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติโดดเด่นเฉพาะ มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการวางแผนหาวิธีปรับปรุงคุณภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ปรับปรุงการให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับการบริการที่สะดวก ประทับใจ และพึงพอใจ และยังเป็น การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีการวางแผนอย่างมีหลักการ มีขั้นตอน และอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในการวางแผน และดำเนินการจัดการร่วมกัน โดยการจัดการแหล่งท่องเที่ยวนั้น นอกจากการร่วมมือของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียแล้วยังต้องมีการวางแผนในการจัดการให้สอดคล้องกับแนวทางของการพัฒนาอย่างยั่งยืน และดำเนินการตามแผนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งมีความต่างจากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นการจัดการที่เน้นให้ความสำคัญในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และระบบนิเวศให้มีความอุดมสมบูรณ์ ภายเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวผู้ที่รักในความงามตามสภาพธรรมชาติ และภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์ และอื่น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กันยารวรรณ กำนัดสินธุ์ (2560: 176-184) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนบางน้ำผึ้งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนบางน้ำผึ้งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมชุมชนบางน้ำผึ้ง 2) ศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมของ

ชุมชนบางน้ำผึ้ง ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารท้องถิ่น 1 คน คือนายกองค้การบริหารส่วนบ้านและผู้นำท้องที่คือผู้ใหญ่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน 11 คน รวมประชากรกลุ่มตัวอย่าง 12 คน ผลของการวิจัย พบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ คือการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้มากทุกด้านแต่อยู่ที่ด้านที่ประชาชนสนใจและได้รับประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ดังที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก และรองลงมาคือการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน และการมีส่วนร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหามีระดับระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนบางน้ำผึ้งมี 3 ส่วนคือ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร อบต. และผู้ใหญ่บ้าน การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ใหญ่บ้านกับประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยตนเอง จึงทำให้ชุมชนมีการจัดการรูปแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

จริยาภรณ์ เจริญชีพ (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา บ้านถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสารต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสารกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 4) เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance) และการสัมภาษณ์โดยการสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อหาแนวทางจากระดับหัวหน้าส่วนต่าง ๆ จำนวน 12 คน โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) การวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมาก มีความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารบ่อยครั้งในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่วนระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจการรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ มีการเสนอให้จัดตั้งกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และศึกษาดูงานร่วมกับเครือข่ายสถาบันการศึกษาในพื้นที่

พระธวัชชัย สุนทรธมโม (2561) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญชุมชนในการส่งงบประมาณให้ชุมชนได้พัฒนา ควรฝึกอบรมประชาชนให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้ความสำคัญกับทุกคนในชุมชนเท่าเทียมกัน และให้บริการชุมชนอย่างทั่วถึงเพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง และควรมีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น

อสมภรณ์ ศิริชนะ และคณะ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว บ้านหงาว อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบ้านหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว บ้านหงาว อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านหงาว อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง จำนวน 378 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ใช้ค่า t-test, F-test ทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวบ้านหงาว อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง โดยภาพรวม และพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงรักษา อยู่ในระดับมาก 2) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 บทบาทการเป็นคณะกรรมการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภณสิทธิ์ อ้นยะ (2563: 331-340) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยซึ่งจะเป็นการศึกษาจากความสำเร็จของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จเป็นต้นแบบ ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัย เชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ การวิจัยพบว่า การวางแผนจัดการเตรียมความ

พร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับการร่วมปฏิบัติการ ปฏิบัติตามแผนในด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับการร่วมปฏิบัติ ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การบริการที่พัก บริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น อยู่ในระดับการควบคุมโดยประชาชน การติดตามและประเมินผลด้านการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับการวางแผนร่วมกัน ผลจากการเปรียบเทียบ ด้านความคิดเห็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ทั้งเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ย ล้วนแต่มีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมกันวางแผนนั้นควรอยู่ในระดับปรึกษาหารือเหมือนกันทั้งสิ้น

ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์ (2564: 99-110) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดน้ำวัดลำพญา จังหวัดนครปฐม ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาตลาดน้ำวัดลำพญา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบอาศัยความน่าจะเป็น ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติทดสอบค่า t - test และ ANOVA ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ประชาชนมีความคิดเห็นด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการเสนอความคิดเห็น การวางแผนและการตัดสินใจตามลำดับ 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาตลาดน้ำวัดลำพญา จังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าต้องส่งเสริมให้เยาวชนหรือคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวให้มากขึ้น

พระมหาธีรวัฒน์ เสสปัญโญ (2565: 134-144) ศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 2) ศึกษาการประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และ 3) นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีการวิจัยเชิง

คุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายอธิบายและพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ปฏิบัติตามแผนสนับสนุนงบประมาณ ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปรับปรุงแก้ไขประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) การประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย อวาสสัปปายะ บริหารจัดการวัดให้มีความสะอาดเหมาะสม โคจรสัปปายะ มีส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางให้มีความสะดวก ภัตตสัปปายะ จัดบุคลากรเข้ามาประสานกับแหล่งท่องเที่ยว บุคคลสัปปายะ สนับสนุนบุคลากรให้เพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว โภชนสัปปายะ ส่งเสริมวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น อุตุสัปปายะ พัฒนาวัดให้อากาศมีความเหมาะสมตามฤดูกาล อิริยาปถสัปปายะ สนับสนุนจัดกิจกรรมของวัดเชื่อมโยงกับกิจกรรมชุมชน 3) นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ให้มีความสำคัญกับประวัติศาสตร์โบราณสถาน การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดการทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน วัด ชุมชน สร้างสรรค์การท่องเที่ยวร่วมกัน คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ ชุมชนหวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมอารยธรรมล้านนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว

สาตี สุวันนะวงสา และคณะ (2565: 248-262) ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้บริบทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา: บ้านธาตุอิงฮัง นครไทรสออนพรวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านธาตุอิงฮัง 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านธาตุอิงฮัง และ 3) กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้บริบทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านธาตุอิงฮัง นครไทรสออนพรวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า บริบทพื้นที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ด้านกระบวนการศึกษาสิ่งแวดล้อม ด้านธุรกิจท่องเที่ยว ด้านการตลาดการท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และด้านการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สำหรับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล สำหรับรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้บริบทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านธาตุอิงฮัง คือ เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคนในชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในทุกด้านหรือทุกขั้นตอน กล่าวคือ ควรมีสติเข้าร่วมในที่ประชุม เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในที่ประชุม มีส่วนร่วมในการวางแผนการประสานงาน การบริการ การประกอบส่วนด้านแรงงานหรือทรัพย์สินเงินทอง และอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน

ร่วมกัน ควรได้รับผลประโยชน์ที่เป็นธรรมและทั่วถึงทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งควรมีสิทธิในการติดตามประเมินผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน

ภาคสรุปกรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้วยการศึกษาแนวคิดแรงจูงใจ แนวคิดการมีส่วนร่วม แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และแนวคิดการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อค้นหาแนวทางหรือวิธีการทำให้คนในชุมชนบ้านโพธาตุ มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน และเพื่อกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน เหมาะสม เป็นธรรม และมีความสอดคล้องกับชุมชน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวแปรแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ และตัวแปรการมีส่วนร่วม 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) เพื่อนำไปค้นหาคำตอบ เพื่อแก้ไขปัญหาในการวิจัย โดยกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว กำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 5

กรอบแนวคิดในการวิจัย (conceptual framework)

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย (conceptual framework)

สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว
2. ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่วิจัย คือ บ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในท้องถิ่น ได้แก่ ด้านการแต่งกาย ภาษาพูด วิถีชีวิต และความเชื่อ และมีนิสัยสุภาพอ่อนน้อม ถนอมตน และมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงความโดดเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรม มีความศักดิ์สิทธิ์ และมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจที่สำคัญทางด้านการท่องเที่ยวเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวลาวและชาวต่างชาติ ที่นับถือพระพุทธศาสนาควรแก่การเดินทางเพื่อสักการะบูชา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ดังนี้

1) ประชาชนภายในบ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 147 คน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านแรงจูงใจและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

2) ผู้นำชุมชน บ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูล คือ เป็นผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน

ประกอบด้วย 1) ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน และ 2) ประชาชนชาวบ้าน (ผู้มีความรู้ความสามารถในด้านจารีตประเพณี) จำนวน 2 คน

3) เจ้าหน้าที่สำนักงานแกลงข่าว วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว กำหนดคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูล คือ เป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน ประกอบด้วย 1) หัวหน้าสำนักงานแกลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว จำนวน 1 คน หัวหน้าหน่วยงานการวางแผนการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน และหัวหน้าหน่วยงานแกลงข่าว และวัฒนธรรม จำนวน 1 คน

ผู้นำชุมชน บ้านโพนธาตุ และเจ้าหน้าที่สำนักงานแกลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง เพื่อใช้ในกระบวนการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อสร้างข้อสรุป รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

เพศ หมายถึง เพศชายหรือหญิง ซึ่งมีลักษณะที่แสดงความแตกต่างกันของผู้ให้ข้อมูล

อายุ หมายถึง อายุของผู้ให้ข้อมูลโดยระบุอายุเป็นจำนวนปีนับแต่เกิดจนถึงเวลาบันทึกข้อมูล ปัจจุบัน

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล เช่น โสด สมรส หย่าร้าง หม้าย

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ให้ข้อมูลซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละสาขาอาชีพ เช่น เกษตรกร ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว พนักงาน/เจ้าหน้าที่บริษัท อื่น ๆ

แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมาตราส่วนวัด 5 ระดับ ระดับค่าคะแนนจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5 4 3 2 1 โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (อัศวิน แสงพิบูล, 2556: 148)

คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลมารวมกันแล้วคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อทำการแปรผลข้อมูล โดยกำหนดช่วงห่างการให้คะแนน ดังนี้

$$\text{ความกว้างของแต่ละระดับ} = \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{ความกว้างของแต่ละระดับ}}$$

$$\text{ความกว้างของแต่ละระดับ} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ดังนั้น เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.21 - 5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจมาก
2.61 - 3.40	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อแรงจูงใจน้อยที่สุด

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation)

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนมาตราส่วนวัด 5 ระดับ ระดับค่าคะแนนจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ 5 4 3 2 1 โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลมารวมกันแล้วคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อทำการแปรผลข้อมูล โดยกำหนดช่วงห่างการให้คะแนน ดังนี้

$$\text{ความกว้างของแต่ละระดับ} = \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{ความกว้างของแต่ละระดับ}}$$

$$\text{ความกว้างของแต่ละระดับ} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ดังนั้น เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.21 - 5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมมาก
2.61 - 3.40	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการน้อยที่สุด

ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

และปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุกอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

สูตรการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542: 311-312)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

กำหนด

r_{xy}	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
$\sum x$	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (x)
$\sum y$	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (y)
$\sum xy$	ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2
$\sum x^2$	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1
$\sum y^2$	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2
N	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง $-1 < r < +1$ ดังนี้

- 1) หากค่า r เป็นลบ (-) แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า x เพิ่มขึ้น y จะลด แต่ถ้า x ลด y จะเพิ่ม
- 2) หากค่า r เป็นบวก (+) แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า x เพิ่มขึ้น y จะเพิ่มด้วย แต่ถ้า x ลด y จะลดลงด้วย
- 3) หากค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
- 4) หากค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
- 5) หากค่า $r = 0$ แสดงว่า x และ y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
- 6) หากค่า r มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันน้อย

เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ซูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 316)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	แปลผล
0.91 – 1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
0.71 – 0.90	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.31 – 0.70	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.01 – 0.30	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ถูกขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในรูปแบบของแบบสอบถาม (questionnaires) ประกอบด้วยข้อความจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลแรงจูงใจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหาร แหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ

ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการทบทวนจากวรรณกรรมแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน พิจารณาถึงความเที่ยงตรงของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการจะศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุง และแก้ไขให้มีความถูกต้องก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการนำเครื่องมือที่ผ่านการทดสอบความตรงทางเนื้อหาไปทดสอบ (try-out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษา จากนั้นทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามแบบของ Cronbach ตามวิธีการของ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 125-126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(\frac{1 - \sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

กำหนด

α	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
n	หมายถึง	จำนวนข้อ
$\sum s_i^2$	หมายถึง	ผลรวมคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
s_{t2}	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนทั้งหมด

การทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา α รวมของทุกข้อคำถามเกินกว่า 0.70 ขึ้นไปถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา α พบว่า ค่าความเชื่อมั่นด้านแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีค่าเท่ากับ 0.938 และด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีค่าเท่ากับ 0.924 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) และ ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)

ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลมือหนึ่งหรือข้อมูลดิบ (raw data) ด้วยวิธีการสังเกต สอบถาม และสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มประชากร บ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชนบ้านโพนธาตุ เมืองไซพูทอง และเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการดูแลเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้นำชุมชนแล้วจึงสามารถลงเก็บข้อมูล โดยการนำหนังสือและแบบสอบถามไปยังพื้นที่เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล

2) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์วิจัยและเนื้อหาแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นข้อมูลที่มีผู้รวบรวมเอาไว้แล้ว เช่น หนังสือ เอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) เพื่อประกอบการบรรยายพร้อมสรุปประเด็น

2. ข้อมูลด้านแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อประกอบการบรรยายพร้อมสรุปประเด็น

3. ข้อมูลด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อประกอบการบรรยายพร้อมสรุปประเด็น

4. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านปัจจัยจูงใจ (motivation factors) และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ซึ่งเป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ ประกอบด้วย แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะถูกใช้ในกระบวนการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ร่วมกับผู้บริหารภาครัฐ คือ หัวหน้าสำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว หัวหน้าหน่วยงานการวางแผนการท่องเที่ยว และหัวหน้าหน่วยงานแถลงข่าว และวัฒนธรรม เพื่อสร้างข้อสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว และ 3) กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว กำหนดผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ประชาชนภายในบ้านโพนธาตุ เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน 2) ผู้นำชุมชน บ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว และ 3) บุคลากรสำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 155 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อนำเสนอผลการวิจัยและการสรุปผลการวิจัยที่สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือวิจัยที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (questionnaires) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ผลการวิจัยแสดงได้ ดังนี้

ตอนที่ 1

สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 147 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 และเป็นเพศหญิง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ

ลำดับ	เพศ	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ชาย	86	58.50
2	หญิง	61	41.50
	รวม	147	100

1.2 อายุ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 147 คน ส่วนใหญ่อยู่อายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 39.46 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27.21 อายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.85 และอายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.48 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอายุ

ลำดับ	อายุ (ปี)	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	40-49	58	39.46
2	50 ปีขึ้นไป	40	27.21
3	30-39	38	25.85
4	20-29	11	7.48
	รวม	147	100

1.3 สถานภาพ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 147 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 81.63 รองลงมา ได้แก่ สถานภาพโสด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.56 และ สถานภาพหย่าร้าง/หม้าย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.81 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง ที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามสถานภาพ

ลำดับ	สถานภาพ	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	สมรส	120	81.63
2	โสด	17	11.56
3	หย่าร้าง/หม้าย	10	6.81
	รวม	147	100

1.4 ระดับการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 147 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 40.14 รองลงมา ได้แก่ การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.93 ระดับประถมศึกษา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.08 และระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.36 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับการศึกษา

ลำดับ	ระดับการศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	มัธยมศึกษาตอนต้น	59	40.14
2	มัธยมศึกษาตอนปลาย	44	29.93
3	ประถมศึกษา	36	24.49
4	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	6	4.08
5	ปริญญาตรี	2	1.36
	รวม	147	100

1.5 อาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 147 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 86.39 รองลงมา ได้แก่ ประกอบอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.41 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.04 และอื่น ๆ เช่น นักศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.04 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลจำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอาชีพ

ลำดับ	อาชีพ	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เกษตรกร	127	86.39
2	อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	9	6.12
3	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	3.41
4	พนักงานบริษัทเอกชน	3	2.04
5	อาชีพอื่น ๆ (นักศึกษา)	3	2.04
รวม		147	100

ผลการวิจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากตารางที่ 3 – 7 สรุปได้ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 147 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.46 มีสถานภาพ สมรส คิดเป็นร้อยละ 81.63 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 40.14 และมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 86.39 เห็นได้ว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูล หรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน ส่วนมากเป็นกลุ่มที่มีอายุค่อนข้างสูง เนื่องจากมีความเข้าใจทางด้านจารีตประเพณีในชุมชนเป็นอย่างดี มีความรู้ มีประสบการณ์การทำงานในชุมชนมาเป็นเวลาหลายปี และมีเวลาว่างเพียงพอในการทำงานเพื่อชุมชน จึงค่อนข้างมีบทบาทสำคัญมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ในการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน

ตอนที่ 2

แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

การศึกษาแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ประกอบด้วย ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ประกอบด้วย นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ มีรายละเอียดผลการวิจัยดังนี้

2.1 ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)

องค์ประกอบของปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน มีรายละเอียดผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีปัจจัยจูงใจต่อความรับผิดชอบสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.01 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54) ปัจจัยจูงใจต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68) ปัจจัยจูงใจต่อลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.89 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56) และปัจจัยจูงใจต่อความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (ค่าเฉลี่ย 3.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63) มีเพียงปัจจัยจูงใจต่อการได้รับการยอมรับ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงผลข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ลำดับ	ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)		
		ค่าเฉลี่ย μ	ค่าเบี่ยงเบน σ	ระดับ ปัจจัยจูงใจ
1	ความรับผิดชอบ	4.01	0.54	มาก
2	ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	4.00	0.68	มาก
3	ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	3.89	0.56	มาก
4	ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	3.42	0.63	มาก
5	การได้รับการยอมรับ	3.23	0.91	ปานกลาง
รวม		3.71	0.56	มาก

2.1.1 ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในผลสำเร็จของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย (ค่าเฉลี่ย 4.03 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) การแก้ปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 4.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84) การมอบหมายงานจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของคนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.99 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) และการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามกำหนดเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.95 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยสูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองเซพิบูล เมืองหนอง และสะพานวันนเขต สปบ. ลาว ในด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ลำดับ	ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						ระดับปัจจัยสูงใจ	
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	ความพึงพอใจในผลสำเร็จของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	51 (34.69)	64 (43.54)	21 (14.29)	11 (7.48)	0 (0)	4.05	0.89	มาก
2	การจัดการแหล่งท่องเที่ยวสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย	44 (29.93)	73 (49.66)	21 (14.29)	9 (6.12)	0 (0)	4.03	0.83	มาก
3	การแก้ปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ	43 (29.25)	70 (47.62)	25 (17.01)	9 (6.12)	0 (0)	4.00	0.84	มาก
4	การมอบหมายงานจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของคนในชุมชน	34 (23.13)	86 (58.50)	18 (12.24)	9 (6.12)	0 (0)	3.99	0.78	มาก
5	การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามกำหนดเวลา	27 (18.37)	88 (59.68)	29 (19.73)	3 (2.04)	0 (0)	3.95	0.68	มาก
รวม							4.00	0.68	มาก

2.1.2 การได้รับการยอมรับ

ปัจจัยจุดใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านการได้รับการยอมรับ มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91) เมื่อพิจารณาราย ประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในประเด็นภาครัฐรับฟังการเสนอความคิดเห็นของ ชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน อยู่ในระดับปาน กลาง (ค่าเฉลี่ย 3.99 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05) ภาครัฐและคนในชุมชนให้การยอมรับต่อ บุคคลผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นผู้มีคุณค่าแก่ชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.33 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92) การได้รับคำยกย่อง ชมเชย เมื่อชุมชนปฏิบัติงาน สำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 3.27 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.17) ภาครัฐให้การยกย่องมอบความดีความชอบ แก่ผู้ตอบแบบประเมินเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จเพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.13) และภาครัฐและคนในชุมชน ยอมรับในระดับความรู้ความสามารถ ของผู้ตอบแบบประเมิน (ค่าเฉลี่ย 3.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.06) ตามลำดับ รายละเอียดดัง ตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจิตใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพวง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการได้รับการยอมรับ

ลำดับ	การได้รับการยอมรับ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับปัจจัยจิตใจ
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	ภาครัฐรับฟังการเสนอความคิดเห็นของชุมชนเพื่อกำหนดนโยบาย ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	15 (10.20)	68 (46.26)	30 (20.41)	27 (18.37)	7 (4.76)	3.39	1.05	ปานกลาง	
2	ภาครัฐ และคนในชุมชนให้การยอมรับต่อบุคคลผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นผู้มีความรู้ค่าแก่ชุมชน	6 (4.08)	70 (47.62)	43 (29.25)	22 (14.97)	6 (4.08)	3.33	0.92	ปานกลาง	
3	การได้รับคำยกย่อง ชมเชย เมื่อชุมชนปฏิบัติงานได้สำเร็จ	18 (12.24)	59 (40.14)	27 (18.37)	31 (21.09)	12 (8.16)	3.27	1.17	ปานกลาง	
4	ภาครัฐให้การยกย่องมอบความชอบแก่ท่านเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จเพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในชุมชน	13 (8.84)	50 (34.01)	37 (25.17)	34 (23.13)	13 (8.84)	3.11	1.13	ปานกลาง	
5	ภาครัฐและคนในชุมชน ยอมรับในระดับความรู้ความสามารถของผู้ตอบแบบประเมิน	5 (3.40)	58 (39.46)	38 (25.85)	32 (21.77)	14 (9.52)	3.05	1.06	ปานกลาง	
รวม							3.23	0.91	ปานกลาง	

2.1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ

ปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่นว่า เป็นงานที่มีคุณค่าต่อชุมชน ซึ่งมีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) รองลงมา ได้แก่ แรงจูงใจด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคนในชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70) ภาครัฐมอบหมายงานตามกระบวนการ มีแบบแผนการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.01 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79) ความยากง่ายในการปฏิบัติงานด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.66 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68) และรองลงมา คือ ภาครัฐมอบหมายงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ทำหายความรู้ ความสามารถของผู้ตอบแบบประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86) ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ คำร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยสูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เมืองไชยพอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ

ลำดับ	ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						ระดับปัจจัยสูงใจ	
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อย			μ σ
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1	การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เป็นงานที่มีคุณค่าต่อชุมชน	55 (37.41)	21 (14.29)	1 (0.68)	0 (0)	4.22	0.71	มากที่สุด	
2	การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคนในชุมชน	52 (35.37)	24 (16.33)	0 (0)	0 (0)	4.19	0.70	มาก	
3	ภาครัฐมอบหมายงานตามกระบวนการ มีแบบแผนการปฏิบัติงานและรูปแบบที่ชัดเจน	39 (26.53)	26 (17.69)	4 (2.72)	1 (0.68)	4.01	0.79	มาก	
4	ความยากง่ายในการปฏิบัติงานด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น	6 (4.08)	34 (23.13)	11 (7.48)	0 (0)	3.66	0.68	มาก	
5	ภาครัฐมอบหมายงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ทำทนายความรู้ความสามารถของผู้ตอบแบบประเมิน	2 (1.36)	43 (29.25)	17 (11.56)	6 (4.08)	3.37	0.86	ปานกลาง	
รวม						3.89	0.56	มาก	

2.1.4 ความรับผิดชอบ

ปัจจัยจุดใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านความรับผิดชอบ มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในภาครัฐให้อิสระแก่ชุมชนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) ภาครัฐมอบความวางใจในการปฏิบัติงานให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.07 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64) ภาครัฐมอบหมายสิทธิและอำนาจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.03 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76) ภาครัฐกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.99 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61) และภาครัฐมอบหมายงานให้กับคนชุมชนโดยมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.83 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ้น เมืองไชยพของ แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านความรับผิดชอบ

ลำดับ	ความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับปัจจัย สูงใจ
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	ภาครัฐให้อิสระแก่ชุมชนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	49 (33.33)	71 (48.30)	24 (16.33)	3 (2.04)	0 (0)	4.13	0.75	มาก	
2	ภาครัฐมอบความวางใจในการปฏิบัติงานให้แก่คนในชุมชน	36 (24.49)	86 (58.50)	25 (17.01)	0 (0)	0 (0)	4.07	0.64	มาก	
3	ภาครัฐมอบหมายสิทธิและอำนาจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน	41 (27.89)	74 (50.38)	28 (19.05)	4 (2.27)	0 (0)	4.03	0.76	มาก	
4	ภาครัฐกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบใน จัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน อย่างชัดเจน	25 (17.01)	98 (66.67)	22 (14.97)	2 (1.36)	0 (0)	3.99	0.61	มาก	
5	ภาครัฐมอบหมายงานให้กับคนชุมชนโดยมี การกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน	5 (3.40)	115 (78.23)	24 (16.33)	3 (2.04)	0 (0)	3.83	0.50	มาก	
รวม							4.01	0.54	มาก	

2.1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

ปัจจัยจุดใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า แรงจูงใจของคนในชุมชนซึ่งมีโอกาสทำหน้าที่ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.88 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91) ภาครัฐมอบหมายงานที่เป็นประโยชน์สร้างประสพการณ์ และส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.76 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79) ภาครัฐสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.75 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65) ในขณะที่ปัจจัยของการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้คนในชุมชนมีโอกาสได้รับ ค่าจ้าง เงินเดือน ที่เพิ่มขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.03 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96) และการมีโอกาสจะได้รับตำแหน่งงานสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.67 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยจิตใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

ลำดับ	ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับปัจจัยจิตใจ
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อย				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	คนในชุมชนมีโอกาสดำเนินการที่ดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเอง	41 (27.89)	61 (41.50)	32 (21.77)	13 (8.84)	0 (0)	3.88	0.92	มาก	
2	ภาครัฐระดมอบหมายงานที่เป็นประโยชน์สร้างประสบการณ์ และส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่คนในชุมชน	20 (13.61)	83 (56.46)	32 (21.77)	12 (8.16)	0 (0)	3.76	0.79	มาก	
3	ภาครัฐสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	12 (8.16)	91 (61.90)	39 (26.53)	5 (3.40)	0 (0)	3.75	0.65	มาก	
4	การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทำให้มีโอกาสได้รับ ค่าจ้าง เงินเดือน ที่เพิ่มขึ้น	1 (0.68)	56 (38.10)	48 (32.65)	31 (21.03)	11 (7.48)	3.03	0.96	ปานกลาง	
5	การมีโอกาสจะได้รับตำแหน่งงานสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	1 (0.68)	26 (17.69)	57 (38.78)	50 (34.01)	13 (8.84)	2.67	0.89	ปานกลาง	
รวม							3.42	0.63	มาก	

2.2 ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)

องค์ประกอบของปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ มีรายละเอียดผลการวิจัยดังนี้

ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ของประชาชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีปัจจัยจูงใจต่อนโยบายภาครัฐ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58) ปัจจัยจูงใจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.08 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58) ปัจจัยจูงใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 4.06 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58) ปัจจัยจูงใจที่มีต่อการบริหารจัดการของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 4.01 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53) และปัจจัยจูงใจที่มีต่อค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ (ค่าเฉลี่ย 3.66 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงผลข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ลำดับ	ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)		ระดับปัจจัยจูงใจ
		ค่าเฉลี่ย $\bar{\mu}$	ค่าเบี่ยงเบน σ	
1	นโยบายภาครัฐ	4.11	0.58	มาก
2	ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว	4.08	0.58	มาก
3	สภาพแวดล้อมในการทำงาน	4.06	0.58	มาก
4	การบริหารจัดการของภาครัฐ	4.01	0.53	มาก
5	ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ	3.66	0.53	มาก
รวม		3.98	0.50	มาก

2.2.1 นโยบายภาครัฐ

ปัจจัยจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านนโยบายภาครัฐ มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า แรงจูงใจในประเด็นที่ภาครัฐเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) รองลงมา ได้แก่ การที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับคนในชุมชนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งแรก แรงจูงใจด้านนี้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70) การบริหารจัดการของภาครัฐสร้างความเป็นธรรมให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.07 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70) ภาครัฐเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงานและกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67) และนโยบายและการบริหารงานของภาครัฐบาลส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.03 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านนโยบายภาครัฐ

ลำดับ	นโยบายภาครัฐ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						ระดับปัจจัย สูงใจ	
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด			
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1	ภาครัฐเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	56 (38.10)	72 (48.98)	17 (11.56)	2 (1.36)	0 (0)	4.24	0.71	มากที่สุด
2	ภาครัฐลำดับสำคัญกับคนในชุมชนเป็นลำดับที่หนึ่งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	45 (30.61)	82 (55.78)	17 (11.56)	3 (2.04)	0 (0)	4.15	0.70	มาก
3	การบริหารจัดการของภาครัฐสร้างความเป็นธรรมให้แก่คนในชุมชน	37 (25.17)	89 (60.54)	16 (10.88)	5 (3.40)	0 (0)	4.07	0.70	มาก
4	ภาครัฐให้คนในชุมชนเป็นคณะกรรมการจัดงาน/กิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว	34 (23.13)	90 (61.22)	20 (13.61)	3 (2.04)	0 (0)	4.05	0.67	มาก
5	นโยบายและการบริหารงานของภาครัฐบาลส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	26 (17.69)	101 (68.71)	18 (12.24)	2 (1.36)	0 (0)	4.03	0.60	มาก
รวม							4.11	0.58	มาก

2.2.2 การบริหารจัดการของภาครัฐ

ปัจจัยจุดใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ภาครัฐมีการติดตามการทำงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67) ภาครัฐเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมปรึกษาหารือเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.12 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76) ภาครัฐมีระบบการจัดการแผนงานกิจกรรมด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59) ภาครัฐชี้แจงนโยบายแนวทาง และภารกิจด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้คนในชุมชนรับทราบอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.93 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46) และภาครัฐให้ข้อมูลและวิธีการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.88 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ

ลำดับ	การบริหารจัดการของภาครัฐ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับปัจจัย สูงใจ
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	ภาครัฐมีการติดตามการทำงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ	47 (31.97)	83 (56.46)	15 (10.20)	2 (1.36)	0 (0)	4.19	0.67	มาก	
2	ภาครัฐเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมบริหารหรือเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ	48 (32.65)	73 (49.66)	22 (14.97)	4 (2.72)	0 (0)	4.12	0.76	มาก	
3	ภาครัฐมีระบบการจัดการแผนงานกิจกรรมด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	16 (10.88)	111 (75.51)	15 (10.20)	5 (3.40)	0 (0)	3.94	0.59	มาก	
4	ภาครัฐชี้แจงนโยบาย แนวทาง และภารกิจด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้คนในชุมชนรับทราบอย่างชัดเจน	8 (5.44)	124 (84.35)	12 (8.16)	3 (2.04)	0 (0)	3.93	0.46	มาก	
5	ภาครัฐให้ข้อมูลและวิธีการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	13 (8.84)	110 (74.83)	18 (12.24)	5 (3.40)	1 (0.68)	3.88	0.63	มาก	
รวม							4.01	0.53	มาก	

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยจุดใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การทำงานระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเป็นกันเอง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69) คนในชุมชนให้การสนับสนุน ช่วยเหลือการบริหารงานภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 4.09 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68) ชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีการติดต่อสื่อสารเพื่อวางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.07 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73) ชุมชนได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 4.07 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56) และคนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเข้าใจกันสามารถทำงานร่วมกันได้ (ค่าเฉลี่ย 4.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุกอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว

ลำดับ	ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับปัจจัย สูง/ใจ	
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อย					น้อยที่สุด
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1	การทำงานระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเป็นกันเอง	40 (27.21)	83 (56.46)	22 (14.97)	2 (1.36)	0 (0)	4.10	0.69	มาก		
2	คนในชุมชนให้การสนับสนุนช่วยเหลือการบริหารงานภาครัฐ	37 (25.17)	90 (61.22)	16 (10.88)	4 (2.27)	0 (0)	4.09	0.68	มาก		
3	ชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีการติดต่อสื่อสารเพื่อวางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ	40 (27.21)	83 (56.46)	19 (12.93)	5 (3.40)	0 (0)	4.07	0.73	มาก		
4	ชุมชนได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารภาครัฐ	27 (18.37)	104 (70.75)	15 (10.20)	1 (0.68)	0 (0)	4.07	0.56	มาก		
5	คนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเข้าใจกันสามารถทำงานร่วมกันได้	36 (24.49)	86 (58.50)	22 (14.97)	3 (2.04)	0 (0)	4.05	0.69	มาก		
รวม							4.08	0.58	มาก		

2.2.4 สภาพแวดล้อมในการทำงาน

ปัจจัยจุดใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การทำงานที่มีความปลอดภัยสภาพแวดล้อมไม่แออัด อากาศถ่ายเทสะดวก ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66) รองลงมา ได้แก่ คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรด้านท่องเที่ยว ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74) การจัดการแหล่งท่องเที่ยวใช้หลักการแบ่งงานกันทำและเสมอภาค (ค่าเฉลี่ย 4.02 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53) คนในชุมชนมีความสามัคคี (ค่าเฉลี่ย 4.02 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73) และคนในชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐบาลมีความร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.87 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพูนอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ลำดับ	สภาพแวดล้อมในการทำงาน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					μ	σ	ระดับปัจจัย สูงใจ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	การทำงานมีความปลอดภัยสภาพแวดล้อม ไม่แออัด อากาศถ่ายเทสะดวก	52 (35.37)	81 (55.10)	12 (8.16)	2 (1.36)	0 (0)	4.24	0.66	มากที่สุด
2	ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการ ทรัพยากรด้านท่องเที่ยว	47 (31.97)	79 (53.74)	16 (10.88)	5 (3.40)	0 (0)	4.14	0.74	มาก
3	การจัดการแหล่งท่องเที่ยวใช้หลักการแบ่ง งานกันทำและเสมอภาค	21 (14.29)	109 (74.15)	16 (10.88)	1 (0.68)	0 (0)	4.02	0.53	มาก
4	คนในชุมชนมีความสามัคคี	36 (24.49)	82 (55.78)	25 (17.01)	4 (2.72)	0 (0)	4.02	0.73	มาก
5	ประชาชนในชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐบาล มีความร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	33 (22.45)	73 (49.66)	30 (20.41)	11 (7.48)	0 (0)	3.87	0.85	มาก
รวม						4.06	0.58	มาก	

2.2.5 ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ

ปัจจัยจุดใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ มีทั้งหมด 5 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นด้านการจัดสรรรายได้บางส่วนเพื่อนำไปใช้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น เป็นปัจจัยที่มีแรงจุดใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81) รองลงมา ได้แก่ การแบ่งวันทำงานเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนมีความเหมาะสม ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70) ในขณะที่ประเด็นคนในชุมชนได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินเดือน เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย มีแรงจุดใจในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84) การทำงานภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวส่งผลให้รายได้ของครอบครัวของคนในชุมชนเพิ่มสูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.34 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86) และสวัสดิการให้แก่ผู้ทำงาน เช่น ค่ารักษาพยาบาลและบำเหน็จบำนาญ และอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 3.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71) รายละเอียดดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองโขง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ

ลำดับ	คำจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับปัจจัย สูงใจ
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	รายได้บางส่วนจากแหล่งท่องเที่ยวถูกนำไปใช้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น	100 (68.03)	27 (18.37)	15 (10.20)	5 (3.40)	0 (0)	4.51	0.81	มากที่สุด	
2	การแบ่งวันทำงานเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนมีความเหมาะสม	27 (18.37)	84 (57.14)	33 (22.45)	3 (2.04)	0 (0)	3.92	0.70	มาก	
3	คนในชุมชนได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทน คนในชุมชนได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทน	7 (6.12)	69 (46.94)	47 (30.61)	24 (16.33)	0 (0)	3.36	0.84	ปานกลาง	
4	เงินเดือน เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย การทำงานภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวส่งผลให้รายได้ของครอบครัวของคนในชุมชนเพิ่มสูงขึ้น	10 (10.20)	42 (28.57)	79 (46.94)	20 (13.61)	1 (0.68)	3.34	0.86	ปานกลาง	
5	มีสวัสดิการให้แก่ผู้ทำงาน เช่น ค่ารักษาพยาบาลและบำเหน็จบำนาญ และอื่นๆ	1 (0.68)	43 (29.25)	74 (50.34)	29 (19.73)	0 (0)	3.11	0.71	ปานกลาง	
รวม							3.65	0.53	มาก	

ตอนที่ 3

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

การวิจัยระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่นเมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ปรากฏผลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 3.16 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 2.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงผลข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ลำดับ	ด้านการมีส่วนร่วม	ผู้ให้ข้อมูล (N=147)		
		ค่าเฉลี่ย μ	ค่าเบี่ยงเบน σ	ระดับการ มีส่วนร่วม
1	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.42	0.88	มาก
2	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.39	0.75	ปานกลาง
3	การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ	3.16	0.78	ปานกลาง
4	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.98	0.83	ปานกลาง
รวม		3.24	0.74	ปานกลาง

3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ มีทั้งหมด 6 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการมีโอกาสแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) การมีโอกาสลงมติให้มีการจัดทำโครงการกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74) การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.16 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) การได้ร่วมวางแผนสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.14 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) และการมีโอกาสเสนอโครงการ แผนกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุไผ่น เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการวางแผน และ การตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม	
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อย					น้อยที่สุด
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1	การเข้าร่วมวางแผนแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	4 (2.72)	50 (34.01)	57 (38.78)	36 (24.49)	0 (0)	3.42	0.88	มาก		
2	การมีโอกาสแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	17 (11.56)	42 (28.57)	53 (36.05)	34 (23.13)	1 (0.68)	3.39	0.75	ปานกลาง		
3	การมีโอกาสดลงมติให้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว	5 (3.40)	39 (26.53)	61 (41.52)	42 (28.57)	0 (0)	3.24	0.74	ปานกลาง		
4	การเข้าร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	10 (6.80)	54 (36.73)	49 (33.33)	32 (21.77)	2 (1.36)	3.16	0.78	ปานกลาง		
5	การได้รวมวางแผนสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	7 (4.76)	47 (31.97)	53 (36.05)	40 (27.021)	0 (0)	3.14	0.88	ปานกลาง		
6	การมีโอกาสเสนอโครงการ แผนกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว	5 (3.40)	42 (28.57)	60 (40.82)	37 (25.17)	3 (2.04)	2.98	0.83	ปานกลาง		
รวม							3.16	0.78	ปานกลาง		

3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านการดำเนินงาน มีทั้งหมด 6 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.12) การได้ร่วมจัดกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.59 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96) การมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสมทบทุนการดำเนินกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.44 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.07) ในส่วนประเด็นการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.32 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00) การมีโอกาสเป็นคณะกรรมการจัดงานกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.27 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89) และการมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.18 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุไผ่น เมืองไชยพอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว	53 (36.05)	28 (19.05)	45 (30.61)	19 (12.29)	2 (1.36)	3.76	1.12	มาก	
2	การได้ร่วมจัดกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว	24 (16.33)	62 (42.18)	39 (26.53)	20 (13.61)	2 (1.36)	3.59	0.96	มาก	
3	การมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสมทบทุนการดำเนินงานกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว	31 (21.09)	34 (23.13)	53 (36.05)	26 (17.69)	3 (2.40)	3.44	1.07	มาก	
4	การมีส่วนร่วมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	15 (10.20)	54 (36.73)	46 (31.29)	27 (18.37)	5 (3.40)	3.32	1.00	ปานกลาง	
5	การมีโอกาสเป็นคณะกรรมการจัดงาน/กิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว	7 (4.76)	58 (39.46)	54 (36.73)	24 (16.33)	4 (2.72)	3.27	0.89	ปานกลาง	
6	การมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว	2 (1.36)	54 (36.73)	63 (42.86)	24 (16.33)	4 (2.72)	3.18	0.82	ปานกลาง	
รวม							3.42	0.88	มาก	

3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านการรับผลประโยชน์ มีทั้งหมด 6 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในโอกาสการขายสินค้า ของที่ระลึกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.69 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93) การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรมโครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.50 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.89) การมีส่วนร่วมในการได้รับรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมโครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.46 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86) ส่วนประเด็นการได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80) รวมทั้งประเด็นการมีส่วนร่วมในการได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากตัวเงินเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.23 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91) และการมีส่วนร่วมในการได้รับเงินค่าจ้างจากการทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98) ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงผลข้อมูลจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนบ้านโปงนาเตาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น เมืองไชยพอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อย				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	การมีเอกสารขายสินค้า หรือของที่ระลึกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	20 (13.61)	22 (14.97)	16 (10.88)	4 (2.72)	3.69	0.93	มาก		
2	การได้รับประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยว	15 (10.20)	44 (29.93)	21 (14.29)	1 (0.68)	3.50	0.89	มาก		
3	การมีรายได้ที่เกิดจากกิจกรรม/โครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว	11 (7.48)	47 (31.97)	19 (12.93)	2 (1.36)	3.46	0.86	มาก		
4	การได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	4 (2.72)	60 (40.28)	14 (9.52)	4 (2.72)	3.35	0.80	ปานกลาง		
5	การได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่นอกเหนือจากตัวเงินเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยว	3 (2.40)	48 (32.65)	18 (12.24)	8 (5.44)	3.23	0.91	ปานกลาง		
6	การได้รับเงินค่าจ้างจากการทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยว	6 (4.08)	42 (28.57)	41 (27.89)	6 (4.08)	3.07	0.98	ปานกลาง		
รวม						3.39	0.75	ปานกลาง		

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านการประเมินผล มีทั้งหมด 6 ประเด็น ผลการวิจัยปรากฏภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการค้นหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหา จุดอ่อนของกิจกรรมโครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94) การเข้าร่วมติดตาม ประเมินความก้าวหน้า ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99) การเสนอผลการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91) การดูแลการใช้จ่ายของกิจกรรมโครงการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.97 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95) การได้รับการมอบหมายหรือได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานภาครัฐให้เป็นผู้ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.90 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83) และการมีส่วนร่วมในการได้สรุปหรือประเมินผลปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.86 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงผลข้อมูลจำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโพน เมืองไชยพูนอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)						μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
		มากที่สุด		ปานกลาง		น้อยที่สุด				
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1	การร่วมกับภาครัฐในการค้นหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหา (จุดอ่อน) ของกิจกรรม/โครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว	4 (2.72)	56 (38.10)	41 (27.89)	42 (28.57)	4 (2.72)	3.10	0.94	ปานกลาง	
2	การเข้าร่วมติดตาม ประเมินความก้าวหน้า ผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยว	9 (6.12)	47 (31.97)	41 (27.89)	46 (31.29)	4 (2.72)	3.07	0.99	ปานกลาง	
3	การได้เสนอผลของการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยว	3 (2.04)	48 (32.65)	41 (27.89)	53 (36.05)	2 (1.36)	2.98	0.91	ปานกลาง	
4	การเข้าร่วมการดูแลการใช้จ่ายของกิจกรรม/โครงการแหล่งท่องเที่ยว	7 (4.76)	36 (24.49)	57 (38.78)	40 (27.21)	7 (4.76)	2.97	0.95	ปานกลาง	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
5	การได้รับการมอบหมาย หรือได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานภาครัฐให้เป็นผู้ตรวจ สอบ ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม/โครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว การได้สรุปหรือประเมินผล ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการทำดำเนินงาน/โครงการในแหล่งท่องเที่ยว	3 (2.04)	31 (21.09)	65 (44.22)	44 (29.93)	4 (2.72)	2.90	0.83	ปานกลาง
6	การได้รับการดำเนินงาน/โครงการในแหล่งท่องเที่ยว	1 (0.68)	35 (23.81)	59 (40.14)	47 (31.97)	5 (3.40)	2.86	0.84	ปานกลาง
รวม							2.98	0.83	ปานกลาง

สมมุติฐานในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยกำหนดสมมุติฐานการวิจัย 2 ประเด็น 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว กำหนดสมมุติฐานดังนี้

H_0 : ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) มีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

H_1 : ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ผลการทดสอบสมมุติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) พบว่า ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีค่า $sig = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.577$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันรายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ของปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่นเมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ความสัมพันธ์ด้านปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วม	1. แรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจ (motivation factors)
	Pearson correlation
	0.577**
1. การมีส่วนร่วมของประชาชน	Sig. (2-tailed)
	0.000
	N
	147

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุไผ่น โดยการพิจารณารายประเด็นมีดังนี้

1.) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ พบว่า มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.585$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.532$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.534$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แบบเพียร์สัน $r = 0.476$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ของปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ความสัมพันธ์ด้านปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วม		1. แรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจ (motivation factors)
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และ การตัดสินใจ	Pearson Correlation	0.585**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	N	147
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	Pearson Correlation	0.532**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	N	147
3. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	Pearson Correlation	0.534**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	N	147
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	Pearson Correlation	0.476**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	N	147

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

2. สมมุติฐานที่ 2 ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

H_0 : ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) มีความสัมพันธ์ในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน

H_1 : ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน

ผลการทดสอบสมมุติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) พบว่า ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยค้ำจุนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.398$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ (r) ของปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ความสัมพันธ์ด้านปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วม	1. แรงจูงใจด้านปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)
Pearson Correlation	0.398**
1. การมีส่วนร่วมของประชาชน	Sig. (2-tailed) 0.000
	N 147

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน โดยการพิจารณารายประเด็นมีดังนี้

1.) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ พบว่า มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยค้ำจุนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.402$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยค้ำจุนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.366$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า มีค่า sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยค้ำจุนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.421$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า มีค่า Sig. = 0.001 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ปัจจัยค้ำจุนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน $r = 0.281$ โดยค่าความสัมพันธ์ระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 แสดงผลข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ด้านปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ความสัมพันธ์ด้านปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วม		1. แรงจูงใจด้านปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ	Pearson Correlation	0.402**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	N	147
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	Pearson Correlation	0.366**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	N	147
3. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	Pearson Correlation	0.421**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	N	147
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	Pearson Correlation	0.281**
	Sig. (2-tailed)	0.001
	N	147

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว และ 3) เพื่อกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) ทั้งแบบเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม (questionnaires) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ระบุกลุ่มประชากรเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ประชากรหมู่บ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว 2) กลุ่มผู้นำชุมชน บ้านโพนธาตุ เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว และ 3) กลุ่มเจ้าหน้าที่สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว จำนวนทั้งสิ้น 155 คน ทำการทดสอบเครื่องมือด้วย การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน และการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยการนำเครื่องมือไปทดสอบ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน จำนวน 30 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และสถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) เพื่อการทดสอบตัวแปรสมมุติฐาน รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการวิจัยข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 147 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.46 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 81.63 การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 40.14 และอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 86.39

2. ข้อมูลแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

การศึกษาแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว แบ่งออกเป็น 2 ด้าน 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)

2.1 ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)

การศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ประกอบด้วย ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.71) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 4.01) แรงจูงใจในด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) แรงจูงใจในด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.98) และแรงจูงใจในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (ค่าเฉลี่ย 3.42) มีเพียงประเด็นการได้รับการยอมรับที่ประชาชนมีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.28) รายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจต่อความพึงพอใจในผลสำเร็จของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.05) ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย (ค่าเฉลี่ย 4.03) ด้านการแก้ปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 4.00) ด้านการมอบหมายงานจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของคนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.99) และด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามกำหนดเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.95) ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจูงใจด้านการได้รับการยอมรับ มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจในประเด็นรับฟังการเสนอความคิดเห็นของชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายของภาครัฐเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.39) ภาครัฐและคนในชุมชนให้การยอมรับว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นผู้มีคุณค่าแก่ชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.33) การได้รับคำยกย่อง ชมเชย เมื่อชุมชนปฏิบัติงานได้สำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 3.27) ภาครัฐให้การยกย่องมอบความดีความชอบเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จเพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.11) และประเด็นภาครัฐและคนในชุมชน

ยอมรับในระดับความรู้ความสามารถของบุคคลากรชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.05) ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจุดด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.89) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจมากที่สุดในประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นงานที่มีคุณค่าต่อชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมา ได้แก่ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคนในชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.19) ภาครัฐมอบหมายงานตามกระบวนการ มีแบบแผนการปฏิบัติงานและรูปแบบที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.01) ด้านความยากง่ายในการปฏิบัติงานด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) และรองลงมา คือ การมอบหมายงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของภาครัฐที่มีทำทหายความรู้ ความสามารถของชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37) ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจุดด้านความรับผิดชอบ มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจในประเด็นภาครัฐให้อิสระแก่ชุมชนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.13) ภาครัฐมอบความวางใจในการปฏิบัติงานให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.07) ภาครัฐมอบหมายสิทธิและอำนาจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.03) ภาครัฐกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.99) และประเด็นภาครัฐมอบหมายงานให้กับคนชุมชนโดยมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.83) ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจุดด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจมากในด้านคนในชุมชนมีโอกาสทำหน้าที่ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.88) ภาครัฐมอบหมายงานที่เป็นประโยชน์สร้างประสบการณ์ และส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.76) ภาครัฐสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าร่วมการอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.75) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทำให้ผู้ตอบแบบประเมิน มีโอกาสได้รับ ค่าจ้างเงินเดือน ที่เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.03) และด้านโอกาสที่คนในชุมชนจะได้รับตำแหน่งงานสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.67) ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)

การศึกษาขององค์ประกอบของปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ประกอบด้วย นโยบายภาครัฐ การบริหารจัดการของภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในการทำงาน และค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจในนโยบายของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 4.11) แรงจูงใจในความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.08) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 4.06) ด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 4.01) และด้านค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ (ค่าเฉลี่ย 3.66) ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาปัจจัยจูงใจด้านนโยบายภาครัฐ มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจมากที่สุดต่อประเด็นภาครัฐเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมา ได้แก่ ภาครัฐลำดับสำคัญกับคนในชุมชนเป็นลำดับที่หนึ่งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15) ด้านการบริหารจัดการของภาครัฐสร้างความเป็นธรรมให้แก่คนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.07) ภาครัฐให้คนในชุมชนเป็นคณะกรรมการจัดงานแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.05) และประเด็นนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาลส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.03) ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจูงใจด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจต่อภาครัฐมีการติดตามการทำงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำ สม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.19) ภาครัฐเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมปรึกษาหารือเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.12) ภาครัฐมีระบบการจัดการแผนงานกิจกรรมด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.94) ภาครัฐชี้แจงนโยบาย แนวทาง และภารกิจด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้คนในชุมชนรับทราบอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.93) และภาครัฐให้ข้อมูลและวิธีการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.88) ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจูงใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจในประเด็นการทำงานระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเป็นกันเอง (ค่าเฉลี่ย 4.10) คนในชุมชนให้การสนับสนุนช่วยเหลือการบริหารงานภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 4.09) ชุมชน

กับผู้บริหารภาครัฐมีการติดต่อสื่อสารเพื่อวางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.07) คนในชุมชนได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 4.07) และประเด็นที่คนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเข้าใจกันสามารถทำงานร่วมกันได้ (ค่าเฉลี่ย 4.05) ทั้งหมดอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจุดใจด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจมากที่สุดในประเด็นการทำงานมีความปลอดภัยสภาพแวดล้อมไม่แออัด อากาศถ่ายเทสะดวก (ค่าเฉลี่ย 4.24) รองลงมา ได้แก่ ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรด้านท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวใช้หลักการแบ่งงานกันทำและเสมอภาค (ค่าเฉลี่ย 4.02) คนในชุมชนมีความสามัคคี (ค่าเฉลี่ย 4.02) และประเด็นที่ประชาชนในชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐบาลมีความร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.87) ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยจุดใจด้านค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ มีทั้งหมด 5 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.65) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจมากที่สุดในประเด็นรายได้บางส่วนจากแหล่งท่องเที่ยวถูกนำไปใช้พัฒนาระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านการแบ่งวันทำงานเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) และรองลงมา คือ คนในชุมชนได้รับค่าจ้างค่าตอบแทน เงินเดือน เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) ด้านการทำงานภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวส่งผลให้รายได้ของครอบครัวของคนในชุมชนเพิ่มสูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.34) และประเด็นด้านสวัสดิการให้แก่ผู้ทำงาน เช่น ค่ารักษาพยาบาลและบำเหน็จบำนาญ และอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 3.11) ตามลำดับ

3. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

การศึกษาวิจัยประเด็นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนบ้านโพนธาตุในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว กำหนดปัจจัยที่ศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ (planning and decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนบ้านโนนธาตุในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว มีทั้งหมด 4 ประเด็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมมากในประเด็นการดำเนินงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.42) รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย 3.16) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 2.98) ตามลำดับ รายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ มีทั้งหมด 6 ประเด็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมมากในการเข้าร่วมวางแผนแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.42) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกานมีโอกาสดูความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39) การมีส่วนร่วมในการมีโอกาสนงมติให้มีการจัดทำโครงการกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.24) การเข้าร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.16) การได้ร่วมวางแผนสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.14) และการมีโอกาสนเสนอโครงการ แผนกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.98) ตามลำดับ

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีทั้งหมด 6 ประเด็น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมมากในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.76) ด้านการมีส่วนร่วมในการได้ร่วมจัดกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.59) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสมทบทุนการดำเนินกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.44) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.32) การมีส่วนร่วมในการมีโอกาเป็นคณะกรรมการจัดงานกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.27) และการมีส่วนร่วมในโครงการกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.18) ตามลำดับ

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีทั้งหมด 6 ประเด็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.40) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมมากในประเด็นการมีโอกาขายสินค้าหรือของที่ระลึกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.69) ด้านการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.50) การมีส่วนร่วมในการมีรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมโครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.46) รองลงมา ได้แก่ ประเด็นการมีส่วนร่วมในการได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.35) การได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ

ที่นอกเหนือจากตัวเงินเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.23) และการได้รับเงินค่าจ้างจากการทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.03) ตามลำดับ

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีทั้งหมด 6 ประเด็นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.98) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในประเด็นการได้ร่วมกับภาครัฐในการค้นหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหา (จุดอ่อน) ของกิจกรรมโครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.10) การเข้าร่วมติดตาม ประเมินความก้าวหน้า ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.07) การได้เสนอผลของการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.98) การเข้าร่วมการดูแลการใช้จ่ายของกิจกรรมโครงการแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.97) การได้รับการมอบหมาย หรือได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานภาครัฐให้เป็นผู้ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการภายในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.90) และการมีส่วนร่วมในการได้สรุปหรือประเมินผล ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมโครงการในแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.86) ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

การศึกษาวิจัยประเด็น ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว กำหนดปัจจัยที่ศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว พบว่า มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.577 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ปัจจัยจูงใจกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.585 ปัจจัยจูงใจกับการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.532 ปัจจัยจูงใจกับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.534 และปัจจัยจูงใจกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.476 ซึ่งมีน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.01 ดังนั้นปัจจัยจึงใจมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งหมด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมุติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว พบว่า มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.398 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ปัจจัยค้ำจุนกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.402 ปัจจัยค้ำจุนกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.366 และปัจจัยค้ำจุนกับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.421 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น ปัจจัยจึงใจมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการรับผลประโยชน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนประเด็นปัจจัยค้ำจุนกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า มีค่า sig = 0.001 และค่า r = 0.281 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าความสัมพันธ์ระดับต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ผู้วิจัยได้แยกประเด็นการอภิปรายผลการศึกษาดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

การสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนบ้านโพนธาตุเจ้าของพื้นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ดังที่ อัญชลี ศรีเกตุ และปิยะนุช เงินคล้าย (2564: 250-262) กล่าวว่า ความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยว คือ รายได้ มาตรฐานในการบริหารจัดการ และสมาชิกในชุมชนพึงพอใจต่อการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ที่มีส่วนในการผลิตทรัพยากรที่ใช้ในการท่องเที่ยว เป็นผู้สร้างผลผลิตการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทั้งการแสดงถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อยกระดับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน

ให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจในการบริหารจัดการการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนชุมชนบ้านโพนธาตุเจ้าของพื้นที่ด้วยรูปแบบเฉพาะตน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยจูงใจ (motivation factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีแรงจูงใจต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก เนื่องจากคนในชุมชนมองว่าการปฏิบัติงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เป็นหน้าที่ของคนในชุมชนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อการปกป้องรักษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนไว้ เพราะเป็นสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อของผู้คนในชุมชนมาอย่างนาน อันเป็นสถานที่สักการะของชุมชน พร้อมทั้งเกิดความรักความหวงแหนต่อทรัพยากรที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ชุมชนจึงมีการจัดกลุ่มเพื่อบริหารจัดการให้บุคลากรในชุมชนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้าไปทำงานในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

1. ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน คนในชุมชนมีแรงจูงใจในผลสำเร็จของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเป็นสถานที่เคารพและศรัทธาของชุมชนมาอย่างยาวนาน การจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนในชุมชนควรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชุมพล รอดแจ่ม และคณะ (2564: 143-157) พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ควบคุมประเด็นด้านความสำเร็จในการทำงาน และด้านลักษณะงานที่ทำ แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อจิตใจของบุคลากรเป็นอย่างมาก ด้านความสำเร็จในการทำงานเป็นสวนเสริมในการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

2. ด้านการได้รับการยอมรับ คนในชุมชนมีแรงจูงใจในระดับปานกลาง เนื่องจากชุมชนยังขาดความรู้ ความสามารถด้านวิชาการในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การยอมรับต่อบุคคลในชุมชนว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจากภาครัฐ และคนในชุมชนนั้นในระดับปานกลาง ดังนั้น การกำหนดนโยบายและแผนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจึงถูกกำหนดโดยหน่วยงานภาครัฐร่วมกับผู้นำชุมชนเพื่อเป็นแนวดำเนินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อภิเดช สิทธิพรหม และเทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2561: 137-149) พบว่า ปัจจัยจูงใจของประชาชนในการทำงาน เป็นสิ่งที่เกิดจากความต้องการภายในของบุคคล เช่น การได้รับการยอมรับ ความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากผู้อื่น ดังนั้น ภาครัฐโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญต่อประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่หลากหลายช่องทาง สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก เปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นให้ประชาชนได้รับทราบอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพยากรรู้สึกว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญและได้รับการยอมรับ

3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ คนในชุมชนมีแรงจูงใจต่อประเด็นที่ภาครัฐมอบหมายงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ทำหายความรู้ ความสามารถของชุมชน ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐควรเพิ่มบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดนโยบายและการวางแผนเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับชุมชนภาครัฐควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการกำหนดนโยบายและแผนเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน ที่อยู่คู่กับชุมชนมาอย่างยาวนาน มีการสืบทอดส่งต่อขนบธรรมเนียมประเพณีจากรุ่นสู่รุ่นมาอย่างช้านาน ซึ่งมีความขัดแย้งกับผลการศึกษาของ นิพนธ์ พรหมลาไชย และสุรชัย ศิริโกร (2562: 325-340) พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรเทศบาลเมืองตาดลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ควบคุมประเด็นด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ อาจเป็นเพราะบุคลากรเทศบาลเมืองตาดลี ได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ในงานที่ได้รับผิดชอบ สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความภาคภูมิใจในงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันว่าเป็นงานที่มีเกียรติ

4. ด้านความรับผิดชอบ คนในชุมชนส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อประเด็นภาครัฐให้อิสระแก่ชุมชนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เนื่องจาก หน่วยงานของภาครัฐได้วางแผนและนโยบายในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยชุมชนเป็นผู้จัดการในด้านการวางแผนบุคลากรในชุมชนเพื่อเข้าร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว มีการแบ่งหน้าที่กันในการทำงานอย่างละเอียดเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว ดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืนต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552: 94- 95) ที่ได้กล่าวว่าการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างถูกทิศทางและก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบน้อยที่สุด คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมพร้อมกันทุกด้าน ดังนั้น ทั้งหน่วยงานภาครัฐ จึงต้องร่วมกันดำเนินงานการเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

5. ปัจจัยจูงใจด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่ขาดแรงจูงใจต่อประเด็นการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่ทำให้รายรับเพิ่มขึ้น และไม่ได้รับตำแหน่งงานสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจาก รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวถูกนำไปใช้เพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ด้านตำแหน่งงานที่

สำคัญในงานบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ถูกทำหน้าที่โดยหน่วยงานของภาครัฐ ซึ่งมีความขัดแย้งกับผลการศึกษาของ เรณู ฤชา (2560: 18) พบว่า ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน อันดับแรก คือ การมีโอกาสได้เลื่อนขั้นเงินเดือน เพราะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการทำให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการทำงาน วัชรวิศ เจริญกุล (2563: 19-20) กล่าวว่า อิทธิพลจากภายนอกจูงใจให้เกิดพฤติกรรมเพื่อให้ได้รับสิ่งตอบแทนหรือรางวัล สิ่งเหล่านี้นำไปสู่พฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของการกระตุ้นการจูงใจ เช่น คำติชม รางวัลที่เป็นสิ่งของ เงิน เป็นต้น

1.2 ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุกอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อนโยบายภาครัฐ อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า ชุมชนยังขาดความรู้ความสามารถ และความเข้าใจทางด้านหลักวิชาการในกานวางแผนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว นโยบายภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจชุมชนเข้าร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว รายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

1. ปัจจัยจูงใจด้านนโยบายภาครัฐ คนในชุมชนมีแรงจูงใจในระดับมาก เนื่องจาก นโยบายภาครัฐเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และให้ความสำคัญกับคนในชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพราะชุมชนเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านจารีต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และคุ้นเคยกับการดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเป็นอย่างดี การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นเป็นการให้ความเคารพต่อชุมชนผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพยากร และยังเป็นการลดปัญหาข้อขัดแย้งจากคนในชุมชนที่มีความรักความหวงแหนและศรัทธาต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นความประสงค์ของคนในชุมชนที่ต้องการจะมาร่วมในการติดตามดูแลรักษาทรัพยากรให้มีความสวยงาม มีความยั่งยืน และคงอยู่คู่กับคนในชุมชนตลอดไป ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เอมม์มารินทร์ บุญตนาชัย และสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2562: 357-365) พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางป่า อำเภอมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ด้านนโยบายอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งกัน ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในองค์กรได้มีส่วนในการทำงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม การให้เกียรติและรับฟังปัญหาของผู้ร่วมงาน

2. ด้านการบริหารจัดการของภาครัฐ คนในชุมชนมีแรงจูงใจในประเด็นภาครัฐมีการติดตามการทำงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำ สม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมปรึกษาหารือเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก ภาครัฐ

ต้องการให้การดำเนินกิจกรรมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามแบบแผนที่ภาครัฐได้กำหนดไว้ และป้องกันการดำเนินกิจกรรมที่ขัดต่อจารีต ขนบธรรมเนียม และประเพณีของชุมชน หน่วยงานภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านในพื้นที่ได้เข้ามีส่วนร่วมพร้อมการแต่งตั้งคณะรับผิดชอบในการติดตามกิจกรรมหรือโครงการทุกครั้ง โดยมีการประสานงานกับผู้นำชุมชนและผู้นำกลุ่มชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อภิเดช สิริพิพรหม และเทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2561: 137-149) พบว่า ด้านปัจจัยจูงใจประชาชนส่วนใหญ่ได้มีการรวมกลุ่มกันในการทำงานเนื่องจากประชาชนต้องการที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความตั้งใจที่จะพัฒนาชุมชนและสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนของตนเอง ดังนั้น อบต. จึงต้องสร้างแรงจูงใจและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกันและทั่วถึง การบริหารองค์การควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

3. ปัจจัยจูงใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว คนในชุมชนส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อการทำงานระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเป็นกันเอง อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การทำงานในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจำเป็นต้องได้อาศัยความร่วมมือกันเพื่อให้สามารถร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานแถลงข่าววัฒนธรรม และกทอท่องเที่ยว ที่มีหน้าที่โดยตรงในการวางแผนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานภาครัฐและคนในชุมชน ทำให้การทำงานในการบริหารจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุผ่อง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืนต่อทรัพยากรของชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัชรพงษ์ วิเชียรล้ำ และปิยกร หวังมหาพร (2562: 1-8) พบว่า ปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก บุคลากรเห็นด้วยกับความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเป็นอันดับแรก ซึ่งความสัมพันธ์ในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้ผลสัมฤทธิ์ในกาปฏิบัติงานดีขึ้น

4. ปัจจัยจูงใจด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน คนในชุมชนส่วนใหญ่มีแรงจูงใจต่อประเด็นการทำงานมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมไม่แออัด อากาศถ่ายเทสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบรรยากาศการทำงานในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวมีการจัดการได้เป็นอย่างดี และเหมาะสม การจัดการด้านภูมิทัศน์ที่คำนึงถึงความเป็นอยู่ของชุมชน ไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชน และการใช้ชีวิตของคนในชุมชน การทำงานระหว่างกลุ่มมีการประสานงานกัน คนในชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจจิมา เสนานิवास และ สรัญณี อุเสินยาง (2565: 29-40) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของการทำงานส่งผลต่อสภาพแวดล้อมของงานและความก้าวหน้าขององค์กร หากบุคลากรมีแรงจูงใจในการทำงานแล้วย่อมมีความสุข พึงพอใจต่องานที่

ปฏิบัติและจงใจให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร มีผลต่อความผูกพันในองค์กรทำให้ทุ่มเทความพยายามในการปฏิบัติงาน ต้องการที่จะเป็นสมาชิกขององค์กร และมีความรู้ศึกษากฎมใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน

5. ปัจจัยจูงใจด้านค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ พบว่า การทำงานภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวไม่ทำให้รายรับครอบครัวของคนในชุมชนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก รายรับจากการท่องเที่ยวถูกนำไปใช้บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเข้ามาในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ถนน การจัดการด้านความสะอาด การจัดการขยะ การสร้างห้องน้ำ และอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในชุมชนบ้านโพนธาตุ และบ้านไกลเคียงได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันกับนักท่องเที่ยว และผ่านมาชุมชนยังไม่มี การเสนอในประเด็นการขอรับสวัสดิการให้แก่ผู้ที่ทำงาน เช่น ค่ารักษาพยาบาล บำเหน็จบำนาญ และอื่น ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เทียนทอง ลีวิชัย และสุรชัย ศิริไกร (2562: 317-324) พบว่า ปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ควบคุมประเด็นด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน ปัจจัยที่ทำให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการทำงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐานที่ตั้งเป้าหมายไว้ งานที่สมควรมีความมั่นคง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถเลี้ยงครอบครัวมีเงินเก็บออม และควรได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากเงินเดือน

2. ด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชยพูกอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเจ้าของพื้นที่เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น เพื่อยกระดับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนให้มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองเป้าหมายการเพิ่มรายได้ ยกกระดับความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเจ้าของพื้นที่ ภาครัฐควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนตั้งแต่การร่วมกันวาง การดำเนินงาน การประเมินผล การได้รับประโยชน์ และประเมินผลอย่างเหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุวัฒน์ ชมภูปัญญา และธনীศลา โรจนตระกูล (2565: 415-430) พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนตั้งแต่การร่วมกันวาง การดำเนินงาน การประเมินผล และเป็นผู้ใช้ประโยชน์ เป็นกระบวนการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่เศรษฐกิจภายในชุมชนที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังเช่นที่ นัฐภาส ยศอาลัย (2560: 59) ได้กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด

ริเริ่มพิจารณา ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนไปสู่จุดหมายปลายทางได้ และมีผลให้ประชาชนช่วยตนเองได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องคอยพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐ ดังนั้น สิ่งสำคัญเร่งด่วนคือการดึงดูดประชาชนเจ้าของพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนด้วยรูปแบบเฉพาะตน มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ คนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นถึงชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะประเด็นการมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อลงมติให้มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการได้ร่วมวางแผนสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของกันยาวรรณธ์ กำเนิดสินธุ์ (2560: 176-184) พบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้มากทุกด้านแต่อยู่ที่ด้านที่ประชาชนสนใจและได้รับประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อสมภรณ์ ศิริชนะ (2562: 769-777) ที่กล่าวว่า การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญเพราะแต่ละขั้นตอนของงานวางแผนนั้นจะมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ด้วย การกำหนดองค์ประกอบปัจจัยต่างๆ ของการมีส่วนร่วมจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เทคนิคการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมต้องคำนึงถึงผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจนั้นๆ ดังเช่นที่ โกวิทย์ พวงงาม (2562: 212) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นอำนาจในการตัดสินใจของบุคคลเพื่อเข้าร่วมกระบวนการทำงานที่อาศัยความร่วมมือเพื่อยังสร้างพื้นที่ทั้งด้านการงานและจิตใจที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพความคิดระบบความเชื่อ และความยึดมั่นถือมั่นภายในตัวตนของแต่ละบุคคล

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรการการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวและยังได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวขอชุมชน อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเป็นแหล่งหลอมรวมจิตใจของคนในชุมชน ทั้งยังช่วยพัฒนาระบบสาธารณูปโภคภายในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สาลี สุวันนวงสา และคณะ (2565: 248-262) พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คนในชุมชนได้ให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดสวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยว และยังเข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน พร้อมทั้งยังรู้จักเกี่ยวกับบริบทพื้นที่ชุมชนซึ่งทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้รับความสะดวกสบาย ซึ่งเป็นผลดีทำให้การดำเนินงานมีความสำเร็จเร็วขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ โปธิ์พฤษานันท์ (2564: 99-110) พบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดน้ำวัดลำพญาจังหวัดนครปฐม ในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการและการปฏิบัติงานมากที่สุด

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นถึงคนในชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะประเด็น การได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การได้รับเงินค่าจ้าง จากการทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ส่วนรายได้ของชุมชนส่วนมากมาจากการที่ชุมชนได้นำเอาสินค้าของท้องถิ่นเข้ามาขายให้กับ นักท่องเที่ยว เช่น อาหาร น้ำดื่ม ของฝาก ของที่ระลึก และผลิตผลตามฤดูกาล เป็นต้น ซึ่งมีความ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระธวัชชัย สุนทรโม (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อมีโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองและชุมชน ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ดังนั้น จำเป็นต้องมีการจัดการผลประโยชน์ให้กระจายตัวสู่คนในชุมชนและสมาชิกชุมชนทุกคน และมีความสอดคล้องกับ จริยาภรณ์ เจริญชีพ (2560: 86-97) พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว ด้าน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ดังเช่นที่ Cohen and Uphoff (2523: 213-235) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ นอกจาก ความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิง ปริมาณและคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจาย ผลประโยชน์ภายในกลุ่ม รวมทั้ง ผลประโยชน์ในทางบวกและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่ง อาจจะเป็นประโยชน์ในทางให้โทษต่อบุคคลและสังคม และสอดคล้องกับ เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552: 94- 95) ที่กล่าวว่าประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่นด้วยความ ตระหนักและห่วงแหน จึงต้องแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและทั่วถึง เพื่อสร้างความรู้สึกเป็น เจ้าของ อันจะกระตุ้นให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าคนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากชุมชนไม่ได้ถูกแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจสอบหรือสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของ แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อสมภรณ์ คีรีนะ และคณะ (2563: 891-901) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตำบลหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Souvannaly Xayaseun (2560: 122-123) พบว่า การมีส่วนร่วม ของชุมชนบ้านธาตุอิงฮัง นครไทรสอนพรวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ด้านการประเมินผล การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านธาตุอิงฮัง อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น การจัดการแหล่ง

ท่องเที่ยวต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพราะมีความสำคัญต่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และควรสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้าร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวภายใต้ความปรารถนาของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุล (2548) ที่กล่าวว่า ประชาชนมีทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่จะเข้าร่วมสำรวจ ตรวจสอบปัญหาความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อระดมแนวคิดของประชาชนท้องถิ่นในการเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ

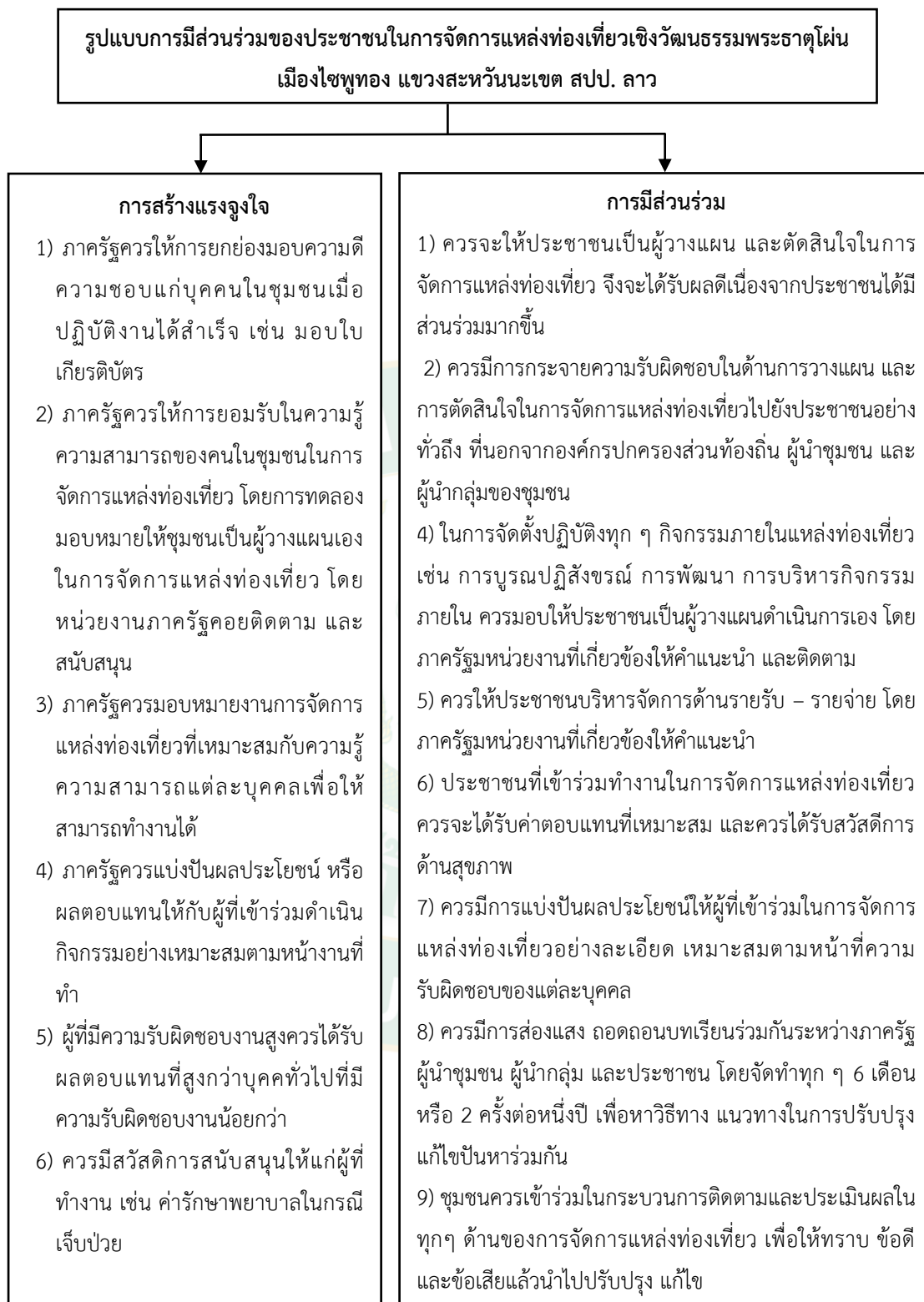
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจ (motivation factors) และ 2) ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ผู้วิจัยกำหนดปัจจัยที่ศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 2 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยจูงใจ (motivation factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว พบว่า มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.577 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว พบว่า มีค่า sig = 0.000 และค่า r = 0.398 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนเพิ่มขึ้นทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตาม ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระสุริยะ ฐานธมโม และคณะ (2564: 238-252) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง ($r=0.469$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสารานิยธรรมเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานก็เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อภิเดช สิทธิพรหม และเทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2561: 137-149) พบว่า ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์เชิงทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่คู่มากับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนเป็นเวลายาวนาน ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการดำเนินกิจกรรมตามจารีต ประเพณี ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้มีบทบาทในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายและการวางแผนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความความยั่งยืนต่อทรัพยากรท่องเที่ยว ดังนั้น การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝน จึงควรที่จะให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝน ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน
เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

จากภาพที่ 5 สามารถสรุปประเด็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน นอกจากเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแล้วยังช่วยให้ประชาชนในชุมชนมีความเชื่อมั่นต่อนโยบายและแนวทางการบริหารงานของภาครัฐ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมนั้นสามารถทำได้ด้วยวิธีการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนและการตัดสินใจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไปยังประชาชนอย่างทั่วถึงที่นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้นำกลุ่มของชุมชน พร้อมกับมอบหน้าที่ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไปยังประชาชนอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ประชาชนที่เข้าร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวควรได้รับสวัสดิการด้านสุขภาพและมีการแบ่งปันผลประโยชน์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมตามหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระมหาธีรวัฒน์ เสสปัญโญ (2565: 134-144) ที่กล่าวว่า รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมใช้กรรมวิธีการที่ปรึกษาที่มาจากส่วนราชการในการบริหารจัดการ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการแบบแยกเป็นฝ่ายหรือแผนกอย่างชัดเจน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานของรัฐ และประชาชนในชุมชน มีการจัดแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนเพื่อให้ทุกคนเข้าใจบทบาท และหน้าที่ของตน ดังเช่นที่ มนชนก จุลสิกขี (2562: 203-210) กล่าวว่า จัดการท่องเที่ยวภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม ได้มาตรฐานเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว ต้องสนับสนุนทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว และช่วยกันดูแล อำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว สร้างความร่วมมือของคนในชุมชนกับภาคส่วนต่าง ๆ ดังนั้น การกระจายความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้มากขึ้น การเปิดโอกาสให้กับชุมชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามและประเมินผลในทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการทบทวนผลจากการศึกษาผู้วิจัย จึงได้ให้ข้อเสนอแนะผลการวิจัยในครั้งนี้ไว้ดังนี้
จากผลการวิจัย ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว ประชาชนท้องถิ่นยังมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวปานกลาง ดังนั้น หัวหน้าแผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยว

หน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อค้นพบจากการศึกษานี้ไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนนโยบายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม

1. แผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และการท่องเที่ยว ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อย่างเหมาะสม

2. แผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และการท่องเที่ยว ควรมีนโยบายในด้านการแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับประชาชนที่เข้าร่วมในกิจกรรมการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม เช่น มีการแบ่งปันรายรับแต่ละหน้างานอย่างเหมาะสม มีสวัสดิการในกรณีเจ็บป่วย

3. แผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยว ควรมอบหมายงานในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ชุมชนเป็นผู้วางแผนดำเนินการเอง โดยหน่วยงานภาครัฐทำหน้าที่ในการคอยให้ความช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษาในด้านการวางแผน และแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้ชุมชนสามารถดำเนินการเองได้

ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการ

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หัวหน้าสำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไชยพูทอง และผู้นำชุมชนควรที่จะนำข้อค้นพบไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงเช่น

1. ควรนำข้อค้นพบจากการศึกษาไปประชุมร่วมกัน เพื่อปรึกษาร่วมกันในการหาแนวทางสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน

2. ควรวางแผนการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาบริบทของชุมชนในด้านความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจของชุมชนท้องถิ่นภายในแขวงสะหวันนะเขต ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2. ศึกษาความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่อื่นของ ธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3. ศึกษาความเต็มใจจ่ายของคนในชุมชนท้องถิ่นภายในแขวงสะหวันนะเขต ในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. 2557. **คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม.** กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมพัฒนาการท่องเที่ยว ประเทศลาว. 2564. **บทรายงานสถิติการท่องเที่ยวของ สปป. ลาว.** นครหลวงเวียงจันทน์: กรมพัฒนาการท่องเที่ยว.
- กระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว สปป. ลาว. 2564. **แผนพัฒนาการท่องเที่ยว สปป. ลาว พ.ศ. 2564-2568.** นครหลวงเวียงจันทน์: กระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว.
- กันยาวรรณธ์ กำเนิดสินธุ์. 2560. การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนบางน้ำผึ้งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม. **วารสารสารสนเทศ, 16 (1), 176-184.**
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542. **การวิเคราะห์สถิติเพื่อการวิจัย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิทย์ พวงงาม. 2562. **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เขมิกา อีรพงษ์. 2563. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้วยการออกแบบประสบการณ์. **วารสารวิชาการคณะศิลปกรรมศาสตร์, 13 (1), 1-15.**
- จริยาภรณ์ เจริญชีพ. 2560. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. **วารสารสารสนเทศ, 16 (2), 86-97.**
- ชุมพล รอดแจ่ม, ปรีชา ปานโนรัมย์, ไพรยา อาสิงสมานันท์ และคณิติน สงโสภา. 2564. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานอุตสาหกรรมการผลิตกระดาษในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. **วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 6(2), 143-157.**
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.** กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. 2564. การมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดน้ำวัดลำพญา จังหวัดนครปฐมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6 (9), 99-110.**
- ดรชณี เอ็มพันธุ์. 2550. **การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดำรงค์ ชลสุข. 2537. นักบริหารกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน. **วารสารข้าราชการ, (39), 57-68.**
- ถวิลวดี บุรีกุล. 2548. **การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

- ทองฟู ศิริวงศ์. 2555. **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. 2552. **บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ธัญพร สุวรรณคาม. 2559. **ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงานความพึงพอใจในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธำรงค์ดี คงคาสวัสดิ์. 2548. **แรงจูงใจในการทำงาน**. *Quality*, (12), 114-115.
- ธีรศักดิ์ แสงดิษฐ์. 2553. **แรงจูงใจของชุมชนกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นัฐภาส ยศอาลัย. 2560. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่งานส่งเสริมเกษตรโครงการหลวงอ่างขาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- นันทวดี ดีพร้อม และศรีธัญญา เลิศพุทธรักษ์. 2564. **การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษา จังหวัดนครนายก**. *วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 16 (2), 1-14.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงสะพานนระเขต. 2557. **ศักยภาพการท่องเที่ยวของแขวงสะพานนระเขต**. แขวงสะพานนระเขต: แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว.
- _____. 2562. **แผนยุทธศาสตร์และส่งเสริมการท่องเที่ยว**. แขวงสะพานนระเขต: แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว.
- พระธวัชชัย สมนิตธมโม. 2561. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธีรวัฒน์ เสสบุญโญ. 2565. **รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย**. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 7 (2), 134-144.
- พระมหาบุญไทย ปุณณมโน, พระสุทธิ สำราเมธิ, บุญร่วม คำเมืองแสน และกฤตสุขิน พลเสน. 2565. **การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตภาคกลางปริมนทล**. *วารสารพุทธมคค์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม*, 7 (1), 65-79.
- พระสุริยะ ฐานธมโม, สุรพล สุขะพรหม และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือง. 2564. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว**. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5 (1), 238-252.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ภณสิทธิ์ อ้นยะ. 2563. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย. **วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ**, 2 (1), 331-340.
- มนชนก จุลสิกข์. 2562. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา วัดในพื้นที่ฝั่งธนบุรี. **วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์**, 21 (2), 203-210.
- เรณู ฤาชา. 2560. **แรงจูงใจและแนวทางการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสทวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชรวิศ เจริญกุล. 2563. **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนบ้านยางสูง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สดุดี คำมี. 2565. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาล เมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. **มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์**, 39 (1), 119-136.
- สมบัติ อาริยาศาล. 2561. **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา**. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 3 (2), 34-46.
- สาตี สุวันนวงสา, ยุทธการ ไวยอาภา, กิรติ ตระการศิริวานิช และมนสิชา อินทจักร. 2565. รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้บริบทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา: บ้านธาตุอิงฮัง นครไกรสอนพรวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. **วารสาร มจร การพัฒนาสังคม**, 7 (1), 248-262.
- สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรมและท่องเที่ยว เมืองโขงทอง. 2565. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว**. เมืองโขงทอง: สำนักงานแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว.
- เสกสรรค์ สนวา, สุพัฒนา ศรีบุตรดี, พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ และนภัสภรณ์ ภูวดานนท์. 2563. การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**, 4 (1), 259-276.
- อภิเดช สิทธิพรหม และเทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์. 2561. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม**, 8 (1), 137-149.
- อสมภรณ์ ศิริชนะ. 2562. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว. **การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ**, (3), 769-777.
- อสมภรณ์ ศิริชนะ, วรวิทย์ จินดาพล และปวีช เฉลิมวัฒน์. 2563. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

- จัดการแหล่งท่องเที่ยว บ้านหงาว อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง. **การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ**, (11), 891-901.
- อัจฉิมา เสนานิवास และ สรัญณี อุเสินยาง. 2565. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อความผูกพันของบุคลากร. **วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ**, 2 (1), 29-40.
- อัศวิน แสงพิบูล. 2556. **ระเบียบวิธีวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เทียนทอง ลีวีชัย และสุรชัย ศิริไกร. 2562. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี. **การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ**, (14) 317-324.
- นิพนธ์ พรหมลาไชย และสุรชัย ศิริไกร. 2562. แรงจูงใจกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองตาดลี. **การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ**, (14) 325-340.
- วัชรพงษ์ วิเชียรล้ำ และปิยกร หวังมหาพร. 2562. ความสัมพันธ์แรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรบริหารส่วนตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. **การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ**, (14), 1-8 .
- อนุวัฒน์ ชมภูปัญญา และธนัสถา โรจนตระกูล. 2565. การพัฒนาศักยภาพชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่ชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืน. **Journal of Modern Learning Development**, 7 (8), 415-430.
- อัญชลี ศรีเกตุ และปิยะนุช เงินคล้าย. 2564. การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภาคตะวันออกของประเทศไทย. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 7 (1), 250-262.
- เอมมมารินทร์ บุญटनाชัย และสมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. 2562. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางป่า อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี. **การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ**, (14), 357-365.
- Cohen and Uphoff. 2523. **Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity**. World Development.
- Souvannaly Xayaseun. 2560. **การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนของบ้านธาตุอิงฮัง เมืองโกสอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สปป ลาว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- World Economic Forum. 2562. **Travel & Tourism Competitiveness Index 2019 edition**, [24.11.2565].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง
แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หัวข้อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บรักษาไว้เป็นความลับ ไม่ระบุชื่อผู้ตอบและจะไม่ส่งผลต่อท่าน แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลวิจัยจะถูกใช้ในการวิเคราะห์เพื่อนำเสนอผลการวิจัยเท่านั้น

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ข้อมูลการตอบแบบสอบถามอย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริงของตัวเอง ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ตอนที่ 3 ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

Yung Chomthong

นักศึกษาปริญญาโท สาขาพัฒนาการท่องเที่ยว

คณะพัฒนาการท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (questionnaires)

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ด้านลุ่มนี้ที่ท่านเห็นว่าเป็นความจริงมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ (เกินเดือนที่ 6 ของปี ให้นับเป็น 1 ปี)

1. 20-29 ปี

2. 30-39 ปี

3. 40-49 ปี

4. 50 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

1. โสด

2. สมรส

3. หย่าร้าง/หม้าย

4. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา

2. มัธยมศึกษาตอนต้น

3. มัธยมศึกษาตอนปลาย

4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

5. ปริญญาตรี

6. สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

1. เกษตรกร

2. ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3. พนักงานบริษัทเอกชน

4. อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว

5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนเมืองไชพุดอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด โดยกำหนดระดับค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมาก
3	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อย
1	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)					
1.1 ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน					
1.1.1 การมอบหมายงานจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของคนในชุมชน					
1.1.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย					
1.1.3 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามกำหนดเวลา					
1.1.4 การแก้ปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ					
1.1.5 ความพึงพอใจในผลสำเร็จของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
1.2 การได้รับการยอมรับ					
1.2.1 การได้รับคำยกย่อง ชมเชย เมื่อชุมชนปฏิบัติงานได้สำเร็จ					
1.2.2 ภาครัฐและคนในชุมชน ยอมรับในระดับความรู้ความสามารถของท่าน					
1.2.3 ภาครัฐให้การยกย่องมอบความดีความชอบแก่ท่านเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จเพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในชุมชน					

แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมพระธาตุโพน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1.2 การได้รับการยอมรับ (ต่อ)					
1.2.4 ภาครัฐรับฟังการเสนอความคิดเห็นของท่านเพื่อกำหนด นโยบาย ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					
1.2.5 ภาครัฐ และคนในชุมชนให้การยอมรับว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นผู้ คุณค่าแก่ชุมชน					
1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ					
1.3.1 ภาครัฐมอบหมายงานตามกระบวนการ มีแบบแผนการ ปฏิบัติงานและรูปแบบที่ชัดเจน					
1.3.2 ภาครัฐมอบหมายงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ทำห ความรู้ ความสามารถของท่าน					
1.3.3 ความยากง่ายในการปฏิบัติงานด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					
1.3.4 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เป็น ความรับผิดชอบร่วมกันของคนในชุมชน					
1.3.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระ ธาตุโพน เป็นงานที่มีคุณค่าต่อชุมชน					
1.4 ความรับผิดชอบ					
1.4.1 ภาครัฐมอบหมายสิทธิและอำนาจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ให้แก่คนในชุมชน					
1.4.2 ภาครัฐกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ให้กับคนในชุมชนอย่างชัดเจน					
1.4.3 ภาครัฐให้อิสระแก่ชุมชนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมพระธาตุโพน					
1.4.4 ภาครัฐมอบความวางใจในการปฏิบัติงานให้แก่คนในชุมชน					
1.4.5 ภาครัฐมอบหมายงานให้กับคนชุมชนโดยมีการกำหนด ระยะเวลาที่ชัดเจน					

แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมพระธาตุโพน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน					
1.5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทำให้ท่าน มีโอกาส ได้รับ ค่าจ้าง เงินเดือน ที่เพิ่มขึ้น					
1.5.2 ภาครัฐสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าร่วมการอบรม สัมมนาเพื่อ เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
1.5.3 ภาครัฐมอบหมายงานที่เป็นประโยชน์สร้างประสบการณ์ และ ส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่คนในชุมชน					
1.5.4 คนในชุมชนมีโอกาสทำหน้าที่ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพนด้วยตนเอง					
1.5.5 โอกาสจะได้รับตำแหน่งงานสำคัญในการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยว					
2. ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)					
2.1 นโยบายภาครัฐ					
2.1.1 นโยบายและการบริหารงานของภาครัฐบาลส่งเสริมการมีส่วน ร่วมของคนในชุมชนเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					
2.1.2 ภาครัฐเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการแหล่งท่องเที่ยว					
2.1.3 การบริหารจัดการของภาครัฐสร้างความเป็นธรรมให้แก่คนใน ชุมชน					
2.1.4 ภาครัฐลำดับสำคัญกับคนในชุมชนเป็นลำดับที่หนึ่งในการ จัดการแหล่งท่องเที่ยว					
2.1.5 ภาครัฐให้คนในชุมชนเป็นคณะกรรมการจัดงาน/กิจกรรมแหล่ง ท่องเที่ยว					
2.2 การบริหารจัดการของภาครัฐ					
2.2.1 ภาครัฐชี้แจงนโยบาย แนวทาง และภารกิจด้านการจัดการ แหล่งท่องเที่ยวให้คนในชุมชนรับทราบอย่างชัดเจน					

แรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมพระธาตุโพน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2.2 การบริหารจัดการของภาครัฐ (ต่อ)					
2.2.2 ภาครัฐให้ข้อมูลและวิธีการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยว					
2.2.3 ภาครัฐมีระบบการจัดการแผนงานกิจกรรมด้านการจัดการ แหล่งท่องเที่ยว					
2.2.4 ภาครัฐเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมปรึกษาหารือ เพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ					
2.2.5 ภาครัฐมีการติดตามการทำงานด้านการบริหารจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวเป็นประจำ สม่ำเสมอ					
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่ง ท่องเที่ยว					
2.3.1 การทำงานระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเป็น กันเอง					
2.3.2 ชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีการติดต่อสื่อสารเพื่อวางแผนการ จัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ					
2.3.3 คนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเข้าใจกันสามารถทำงาน ร่วมกันได้					
2.3.4 ชุมชนได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารภาครัฐ					
2.3.5 คนในชุมชนให้การช่วยเหลือ การสนับสนุน การบริหารงาน ภาครัฐ					
2.4 สภาพแวดล้อมในการทำงาน					
2.4.1 คนในชุมชนมีความสามัคคี					
2.4.2 ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรด้านท่องเที่ยว					
2.4.3 ประชาชนในชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐบาลมีความร่วมมือกัน ทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
พระธาตุโพน เมืองไชยพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด โดยกำหนดระดับค่า
คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ					
1.1 ท่านเข้าร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาของการจัดการ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					
1.2 ท่านเข้าร่วมวางแผนแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมพระธาตุโพน					
1.3 ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุม เกี่ยวกับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระ ธาตุโพน					
1.4 ท่านมีโอกาสเสนอโครงการ แผนกิจกรรมของแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					
1.5 ท่านมีโอกาสลงมติให้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					
1.6 ท่านได้ร่วมวางแผนสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมพระธาตุโพน					

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ต่อ)					
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสมทบทุน การดำเนินกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุ โฝ่น					
2.4 ท่านได้ร่วมจัดกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโฝ่น					
2.5 ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบ มาตรการในการดูแลรักษา แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
2.6 ท่านมีโอกาสเป็นคณะกรรมการจัดงาน/กิจกรรมแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
3.1 ท่านได้รับประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรม/โครงการในแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
3.2 ท่านมีโอกาสขายสินค้า หรือของที่ระลึกในบริเวณแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
3.3 ท่านมีรายได้ที่เกิดจากกิจกรรม/โครงการภายในแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
3.4 ท่านได้รับเงินค่าจ้างจากการทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
3.5 ท่านได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆที่ นอกเหนือจากตัวเงินเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการในแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น					
3.6 ท่านได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ในการ บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว					

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
4.1 ท่านเข้าร่วมการดูแลการใช้จ่ายของกิจกรรม/โครงการแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					
4.2 ท่านเข้าร่วมติดตาม ประเมินความก้าวหน้า ผลการดำเนิน กิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุ โพน					
4.3 ท่านได้รับการมอบหมาย หรือได้รับการแต่งตั้งจาก หน่วยงานภาครัฐให้เป็นผู้ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการ จัดกิจกรรม/โครงการภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระธาตุโพน					
4.4 ท่านได้สรุปหรือประเมินผล ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนิน กิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุ โพน					
4.5 ท่านได้เสนอผลของการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระ ธาตุโพน					
4.6 ท่านได้ร่วมกับภาครัฐในการค้นหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ปัญหา (จุดอ่อน) ของกิจกรรม/โครงการภายในแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน					

ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
ผลการทดสอบความเชื่อมั่น

ตารางภาคผนวกที่ 1 แสดงผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้านแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน เมืองไชยพุกอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ข้อความถามในแบบสอบถาม	ผู้ให้ข้อมูล (n=30) ค่าความเชื่อมั่น
1. ปัจจัยจูงใจ (motivation factors)	
1.1 ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	
1.1.1 การมอบหมายงานจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของคนในชุมชน	0.937
1.1.2 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย	0.937
1.1.3 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นไปตามกำหนดเวลา	0.939
1.1.4 การแก้ปัญหาในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประสบความสำเร็จ	0.938
1.1.5 ความพึงพอใจในผลสำเร็จของการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.937
1.2 การได้รับการยอมรับ	
1.2.1 การได้รับคำยกย่อง ชมเชย เมื่อชุมชนปฏิบัติงานได้สำเร็จ	0.937
1.2.2 ภาครัฐและคนในชุมชน ยอมรับในระดับความรู้ความสามารถของท่าน	0.938
1.2.3 ภาครัฐให้การยกย่องมอบความดีความชอบแก่ท่านเมื่อปฏิบัติงานได้สำเร็จเพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในชุมชน	0.937
1.2.4 ภาครัฐรับฟังการเสนอความคิดเห็นของท่านเพื่อกำหนดนโยบาย ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	0.937
1.2.5 ภาครัฐ และคนในชุมชนให้การยอมรับว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นผู้มีความรู้และคุณค่าแก่ชุมชน	0.937
1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	
1.3.1 ภาครัฐมอบหมายงานตามกระบวนการ มีแบบแผนการปฏิบัติงานและรูปแบบที่ชัดเจน	0.938
1.3.2 ภาครัฐมอบหมายงานการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ทำหายความรู้ความสามารถของท่าน	0.937
1.3.3 ความยากง่ายในการปฏิบัติงานด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน	0.938

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ผู้ให้ข้อมูล (n=30)
	ค่าความเชื่อมั่น
1.3.4 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคนในชุมชน	0.937
1.3.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เป็นงานที่มีคุณค่าต่อชุมชน	0.937
1.4 ความรับผิดชอบ	
1.4.1 ภาครัฐมอบหมายสิทธิและอำนาจในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน	0.940
1.4.2 ภาครัฐกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนอย่างชัดเจน	0.940
1.4.3 ภาครัฐให้อิสระแก่ชุมชนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.940
1.4.4 ภาครัฐมอบความไว้วางใจในการปฏิบัติงานให้แก่คนในชุมชน	0.938
1.4.5 ภาครัฐมอบหมายงานให้กับคนชุมชนโดยมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน	0.937
1.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน	
1.5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทำให้ท่าน มีโอกาสได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ที่เพิ่มขึ้น	0.937
1.5.2 ภาครัฐสนับสนุนคนในชุมชนให้เข้าร่วมการอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.937
1.5.3 ภาครัฐมอบหมายงานที่เป็นประโยชน์สร้างประสบการณ์ และส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่คนในชุมชน	0.937
1.5.4 คนในชุมชนมีโอกาสทำหน้าที่ด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่นด้วยตนเอง	0.938
1.5.5 โอกาสจะได้รับตำแหน่งงานสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.937

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ผู้ให้ข้อมูล (n=30) ค่าความเชื่อมั่น
2. ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors)	
2.1 นโยบายภาครัฐ	
2.1.1 นโยบายและการบริหารงานของภาครัฐบาลส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.937
2.1.2 ภาครัฐเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.936
2.1.3 การบริหารจัดการของภาครัฐสร้างความเป็นธรรมให้แก่คนในชุมชน	0.937
2.1.4 ภาครัฐลำดับสำคัญกับคนในชุมชนเป็นลำดับที่หนึ่งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.935
2.1.5 ภาครัฐให้คนในชุมชนเป็นคณะกรรมการจัดงาน/กิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว	0.936
2.2 การบริหารจัดการของภาครัฐ	
2.2.1 ภาครัฐชี้แจงนโยบาย แนวทาง และภารกิจด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้คนในชุมชนรับทราบอย่างชัดเจน	0.936
2.2.2 ภาครัฐให้ข้อมูลและวิธีการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.935
2.2.3 ภาครัฐมีระบบการจัดการแผนงานกิจกรรมด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.936
2.2.4 ภาครัฐเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมปรึกษาหารือเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ	0.936
2.2.5 ภาครัฐมีการติดตามการทำงานด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำ สม่ำเสมอ	0.936
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารแหล่งท่องเที่ยว	
2.3.1 การทำงานระหว่างคนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเป็นกันเอง	0.936
2.3.2 ชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีการติดต่อสื่อสารเพื่อวางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำสม่ำเสมอ	0.936
2.3.3 คนในชุมชนกับผู้บริหารภาครัฐมีความเข้าใจกันสามารถทำงานร่วมกันได้	0.937
2.3.4 ชุมชนได้รับความไว้วางใจจากผู้บริหารภาครัฐ	0.937
2.3.5 คนในชุมชนให้การช่วยเหลือ การสนับสนุน การบริหารงานภาครัฐ	0.935

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ผู้ให้ข้อมูล (n=30)
ค่าความเชื่อมั่น	
2.4 สภาพแวดล้อมในการทำงาน	
2.4.1 คนในชุมชนมีความสามัคคี	0.935
2.4.2 ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรด้านท่องเที่ยว	0.937
2.4.3 ประชาชนในชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐบาลมีความร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.937
2.4.4 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวใช้หลักการแบ่งงานกันทำและเสมอภาค	0.938
2.4.5 การทำงานมีความปลอดภัยสภาพแวดล้อมไม่แออัด อากาศถ่ายเทสะดวก	0.937
2.5 ค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ	
2.5.1 คนในชุมชนได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินเดือน เหมาะสมกับงานที่ได้รับ มอบหมาย	0.937
2.5.2 การแบ่งวันทำงานเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชนมีความ เหมาะสม	0.937
2.5.3 มีสวัสดิการให้แก่ผู้ทำงาน เช่น ค่ารักษาพยาบาลและบำเหน็จบำนาญ และอื่นๆ	0.937
2.5.4 การทำงานภายในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวส่งผลให้รายได้ของครอบครัวของคน ในชุมชนเพิ่มสูงขึ้น	0.938
2.5.5 รายได้บางส่วนจากแหล่งท่องเที่ยวถูกนำไปใช้พัฒนาระบบสาธารณูปโภค ภายในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น	0.938

ตารางภาคผนวกที่ 2 แสดงผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น เมืองไซพูทอง แขวงสะหวันนะเขต สปป. ลาว

ข้อความในแบบสอบถาม	ผู้ให้ข้อมูล (n=30) ค่าความเชื่อมั่น
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ	
1.1 ท่านเข้าร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
1.2 ท่านเข้าร่วมวางแผนแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
1.3 ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมเกี่ยวกับแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
1.4 ท่านมีโอกาสเสนอโครงการ แผนกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
1.5 ท่านมีโอกาสลงมติให้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.939
1.6 ท่านได้ร่วมวางแผนสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสมทบทุนการดำเนินกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
2.4 ท่านได้ร่วมจัดกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
2.5 ท่านปฏิบัติตามกฎระเบียบ มาตรการในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
2.6 ท่านมีโอกาสเป็นคณะกรรมการจัดงาน/กิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938

ตารางภาคผนวกที่ 2 (ต่อ)

ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ผู้ให้ข้อมูล (n=30) ค่าความเชื่อมั่น
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	
3.1 ท่านได้รับประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
3.2 ท่านมีโอกาสขายสินค้า หรือของที่ระลึกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
3.3 ท่านมีรายได้ที่เกิดจากกิจกรรม/โครงการภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.939
3.4 ท่านได้รับเงินค่าจ้างจากการทำงานภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.939
3.5 ท่านได้รับการแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆที่นอกเหนือจากตัวเงินเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
3.6 ท่านได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0.937
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	
4.1 ท่านเข้าร่วมการดูแลการใช้จ่ายของกิจกรรม/โครงการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
4.2 ท่านเข้าร่วมติดตาม ประเมินความก้าวหน้า ผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.938
4.3 ท่านได้รับการมอบหมาย หรือได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานภาครัฐให้เป็นผู้ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม/โครงการภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
4.4 ท่านได้สรุปหรือประเมินผล ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
4.5 ท่านได้เสนอผลของการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937
4.6 ท่านได้ร่วมกับภาครัฐในการค้นหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหา (จุดอ่อน) ของกิจกรรม/โครงการภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ่น	0.937

ภาคผนวก ค
ภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 6 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโพน

ภาพที่ 7 เจ้าหน้าที่สำนักงานแกลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง

ภาพที่ 8 สนทนากลุ่มกับเจ้าหน้าที่สำนักงานแกลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว เมืองไซพูทอง

ภาพที่ 9 สอบถามข้อมูลจากผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ

ภาพที่ 10 สอบถามข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ 11 สอบถามข้อมูลจากประชาชนผู้มีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว

ภาพที่ 12 สอบถามข้อมูลจากประชาชนผู้ค้าขายภายในพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว

ภาคผนวก ง
เอกสารขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๖๙.๙.๑.๑/ ๗๕

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๖๓ หมู่ ๔ ตำบลหนองหาร

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน ท่าน โพลีสี้อย กุฑิลาด

หัวหน้าแผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงสะพานนะเขต

ด้วย Mr. Yung Chomthong รหัส ๖๕๐๙๓๐๒๐๐๗ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
พัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากแบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์ จากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ในระหว่างเดือน กรกฎาคม
๒๕๖๖ ถึง เดือน สิงหาคม ๒๕๖๖ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพระธาตุโฝ้น เมืองไชพูทอง แขวงสะพานนะเขต
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะพัฒนาการท่องเที่ยว จึงขอ
ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าวเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล หากมีข้อเสนอแนะประการใดกรุณาแจ้ง
ให้นักศึกษาทราบตามหมายเลขโทรศัพท์ ๒๔๘๐๑๗๕๙ Email : yungchomthong@gmail.com
จะขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.กิริติ ตระการศิริวานิช)

คณบดีคณะพัฒนาการท่องเที่ยว

งานบริหารและธุรการ

คณะพัฒนาการท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐๕๓ ๘๗๕๑๕๑

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล ย้ง จอมทอง
เกิดเมื่อ 5 กันยายน 2533
ประวัติการศึกษา 2552-2557 มหาวิทยาลัยสະหวันนะเขต
ประวัติการทำงาน Savannakhet University

